

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

Jaunimo Metai

Gegužė - May 9, 1966

Nr. 53

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIALOGAS SU SOVIETAIS

ATRODO, KAD POPIEŽIAUS POVILO VI — GROMYKO PASIKALBĖJIMAS BUVO TIK GANA ŠALTAS NUOMONIŲ PASIKEITIMAS APIE TAIKOS ISLAIKYMO GALIMYBES, PASIKALBĖJIMAS BUVO NAUDINGAS SOVIETAMS, KURIE NORI GERESNIŲ SANTYKIŲ SU ITALIJA. — SOVIETU GALVOSENA GALI PAKĖISTI NE SANTYKIAI SU UŽSIENIEČIAIS, BET TIK JŲ PAČIŲ "NENUORAMOS", SISTEMOS PRIESTARAVIMO KANKINAMI.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Apie Sovietijos užsienio reikalų ministerio Andėjaus Gromyko vizitą popiežiui Povilui VI spaudoje iki šiol pasirodė visai nedaug žinių.

Tai nestebėtina. Nė vienas iš pasikalbėjimo dalyvių kol kas dar nemato reikalo apie tai pranešti. Tiek Vatikas, tiek Kremlius yra tylios diplomatijos mėgėjai. Už tat nėra ką pridėti prie oficialaus Vatikano organo "Osservatero Romano" pranešimo: "Šventasis Tėvas, tęsdamas savo apsilankymą į Juntinės Tautas, šiandien prieš pietus, dalyvaudamas Kar dinolui Sekretoriui, priėmė jo Ekselenciją Andėjaus Gromyko, Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministerį, kuris buvo lydimas Sovietų Sąjungos ambasadoriaus Italijoje, „privatoje audiencijoje“.

Vizitas turėjo tokį privatų charakterį, kad net automobilis, kuriuo "ekselencija" Gromyko atvyko į Vatikaną, neturėjo tokiam atvejui įprastos valstybinės vėliavėlės. Įdomu, kad Gromyko pasitiko ne koks dvasiškis, bet "civilis" markizas Giulio Sacchetti, Vatikano rūmų prižiūrėtojas. Be jokių ceremonijų jis jį nulydėjo į popiežiaus privatinę biblioteką, kur Gromyko išbuvo 45 minutes.

Prieš keletą metų toks vizitas būtų sensacija. Dabar buvo kalbama, kad sensacija būtų tuo atveju, jei Gromyko viešėdamas Romoje nebūtų aplankęs popie-

žiaus, nepaisant to, kad tariamai nepriklausoma sovietinė valstybė Lenkija atsisakė įsileisti popiežių ir Vakarų klerą į katalikybės Lenkijoje tūkstanties metų minėjimą. Gal kaip tik faktas privertė Vatikaną savo aukščiau minėtam oficialiam pranešime paaiškinti, kad tai buvusi tik tąsa to trumpo pokalbio, kurį povilas VI turėjo su Gromyko atsilankydamas Jungtinėse Tautose.

Artimi Vatikano sluoksniai nurodo, kad popiežiaus pasikalbėjimas su Gromyko faktinai yra Vatikano Bažnytinio Susirinkimo nutarimo, skatinančio dialogą su ateistais, pildymas. Abi pusės tačiau nesvarstė ideologijų, bet galėjo tik pabrėžti savo meilę taikai ir pasikeisti nuomonėmis apie karą Vietname. (Gal dėl to ir JAV ambasadorius Saigone H. C. Lodge, grįždamas iš Saigono pasitarimams į Washingtoną, buvo irgi apsilankęs pas popiežių, nors sunku įsivaizduoti, kad sovietai turėdami kokią priimtą sprendimą tam konfliktui, jį pasiūlytų kaip tik per popiežių, o ne koku kitu jiems įmanomu diplomatinio kanalu). Vokietijos katalikams artima Frankfurter Neue Press savo komentarą Povilo VI—Gromyko pasimatymui taip baigia:

"Iš ledo barjero, kuris skiria Bažnyčią ir komunizmą, gal būt ir buvo nulaužtas mažas šmotukas — bet kad tarp abiejų institucijų jau sru-

ventų gyvas vanduo, apie tai dar negali būti mažiausios kalbos."

Beje, Gromyko vizitas buvo reikalingas Italijos komunistams. Tai ir sovietų noras užmegsti galimai geresnius santykius su Italija, kurios pramonė gavo užsakymų pastatyti autovežimius ir chemijos fabrikus sovietijoje, greičiausiai ir paskatino tą vizitą.

Grįžtant prie dialogo su sovietais vertės, reikia pastebėti, kad Vakaruose (skaitant ir lietuvių išeiviją) yra dažnai girdima nuomonė, kad sovietus galima įkalbėti pasikeisti į geresnę pusę. Sovietai bet kokiame "dialoge" ar kontakte ieško visų pirma sau naudos. Ir jei jie keičiasi, tai ne dėl "geros vakariečių įtakos, bet dėl to, kad prieštaravimai jų sistemoje verčia juos pačius maištauti.

Geriausias tokio proceso pavyzdys yra sovietų literatūrinis žurnalas Novy Mir (Naujasis Pasaulis) ir jo redaktorių Aleksander Tvardovski, 55 m. amžiaus.

Savo jaunystėje Tvardovskis atsižėdė savo tėvo, kuris kaip "kulokas" buvo ištremtas į Sibirą. Būdamas 26 m. jis pagarsėjo kaip "Murravijos žemė" epo autorius. Tame veikale, žinoma, buvo keliama į aukštąsias kolchozinės sistemos. 1941 m. Tvardovskis gavo pirmą iš savo trijų Stalino premijų, o 1950 m. jam buvo pavesta redaguoti "Naujasis Pasaulis", kuris save laiko "literatūrinio mečinio ir visuomeninio politinio žurnalu." (Jo spausdinama 150.000 egzempliorių.)

Stalinui mirus jis pirmas pradėjo akciją prieš jo kultą, tačiau netrukus už tai buvo pavyrėtas, tik vėliau po 1956 m. partijos kongreso grįžo atgal į savo redaktoriaus vietą. 1961 m. jis gavo Lenino premiją už antistalinistinę knygą "Tolumoje". Kartu jis

Philadelphijos lietuvaitės Onutė Valasinaitė ir Milda Melnikaitė ruošiasi tautiniams šokiais. Gegužės 14-15 d. Philadelphiaje įvyks Tautų Festivalis, kurio metu keliolika tautų pasirodys įvairiose tautinio meno srityse. Festivalį ruošia Nationalities Service Center, United Fund agentūra.

PRAVDA ATSARGIAI TEISINA JUSTĄ PALECKĮ

Lietuvoj apie Paleckio įvykį Australijoje viešpatauja oficiali tyła. Bet neoficialiai jau gali būti kalbama, nes iš radijo girdėtą žinią patvirtino Maskvos Pravda ir tą patvirtinimą, nors ir nežymiai, pakartojo vilniškė Tiesa ir Sovietskaja Litva.

Nors "parlamentarai" iš Australijos išskrido balandžio 19 d. taigi turėjo pasiekti Maskvą balandžio 20 ar 21, nei apie Canberroį vykusią konferenciją, nei apie delegacijos sugrįžimą

jokių pranešimų nebuvo (apie išvykimą pranešė TASS). Tik balandžio 24 d. Maskvos Pravdoj pasirodė Australijoje pasilikusio korespondento straipsnelis — mėginimas įvykį nušviesti, kaip nereikšmingą "moterų būrelį" sukeltą vaidą. Balandžio 26 dieną tą straipsnelį perspausdino Tiesa (lietuviškai išsiverstusi) ir Sovietskaja Litva (rusiškai). Nei tą dieną išėjusi Komjaunimo Tiesa, nei lenkiškasis Czerwony Sztandar, juo labiau kiti laikraščiai nieko apie tai nepamini. Nei balandžio 27 dieną dar niekas neprasitarė, ką veikia ir kur yra "draugas Paleckis". (Tą dieną tik paskelbtas pranešimas iš Telšių, kad "draugas Paleckis iškeltas kandidatu" į Maskvos sovietą —mat dabar rengiami to sovieto "rinkimai").

buvo išrinktas kandidatu į partijos centrinių komitetą, viena iš aukščiausių postų komunistinėje hierachijoje.

Tik toks žmogus gali bandyti ką nors pakeisti Sovietijoje. Jis ir bandė, ir kaip anksčiau, jis pasirodė esąs greitesnis už viešosios nuomonės keitimasi.

Vasario mėn. numeryje, kuris pasirodė tik kovo mėn. (kaip tik prieš partijos kongresą) "Naujasis Pasaulis" išdrįso pataisyti oficialią sovietų istoriją, pagal kurią revoliucija prasidėjusi šarvuoto kreiserio "Aurora" caro žiemos rūmų apšaudymu. Kiekvienas vaikas Sovietijoje žino, kad 1917 m. spalio 25 d. "Aurora" sugriovė Žiemos Rūmų fasadą. Naujasis Pasaulis" dabar paskelbė ištrauką iš 1917 m. spalio 27 d. Pravdos, pagal kurią Aurora paleido vos vieną šūvį.

(Nukelta į 2 psl.)

Pravdos korespondento (J. Jasnevo) rašinėly ryškiai atspindi Kremliaus "parlamentarų" pergyventas ir paties Paleckio jau anksčiau išsiduotas menkavartiškumo kompleksas. Paleckis jau pirmomis dienomis Australijoje pareiškė nepasitenkinimą "stoka pagarbos" svečiams iš Maskvos. Jis pyko, kodėl policija nesudraudžia demonstrantų, jis "atsižodinėjo" demonstrantams, pamiršęs savo padėties "orumą", jis ir žurnalistams skundėsi, išmetinėjo, net prasitarė, esą "pas mus tokių dalykų negalėtų įvykti"... Čia ir yra skirtumas, — atsakė

vienas laikraštis vedamajame straipsnyje.

Reikalavimas sau pagarbos ir susiskundimas, kad jos nebuvo tiek kiek norėjosi, yra ir Pravdos bendradarbio svarbiausios, susikrimitimo persunktos mintys, bandomos paslėpti po vargais negalais išspaus-tu ironišku pasišaipymu.

Valdiniai rusų žurnalistai, reikalo priversti netylėti apie nemalonų dalyką, bando skaitytojo dėmesį ne patraukti, o nukreipti į šalį kokia nors su dalyku nieko bendra neturinčia antrašte. Ir Paleckio įvykiui Pravda uždėjo antraštę "Damy s listovkami", tai yra, Damos su lapiūksčiais (ar atsišaukimėliais). Tiesa išsivertė: "Damos su po pieriaus lapeliais"...

Užbėgdamas už akių Paleckiui, Pravdos korespondentas skuba pranešti namo, kad "Vietinei viešajai nuomonei didelį įspūdį padarė aktyvus tarybinių parlamentarų dalyvavimas Tarp-parlamentinės Sąjungos tarybos sesijoje ir aplamai pirmas jų vizitas į Australiją".

To "didelio įspūdžio" vedami laikraštininkai išvykstančius svečius nebuvelius troškė iš-klausinėti apie jų iš-pūdžius Australijoje. Bet --

"Staiga čia pasirodė tarybinės delegacijos neprašytos dalyvės". (Pažymėtina: Reuterio korespondentas aiškiai sako, kad Paleckis sukvietė spaudos konferenciją Jasnevas -- kad korespondentai "atėjo interviuoti", bet įėjus atsirado neprašytų dalyvių, tai laikraštininkai, matyt, buvo prašyti ...)

"Iš kur atsirado šios triukšmingos damos?" -- klausia Jasnevas, iš pusantro šimtų studentų demonstracijos pagaminęs kelias "triukšmingas damas". Ir atsako: "Jas čia atsiuntė įnirusių lietuviškųjų perkeltyjų asmenų" grupę, kurią rikiuoja nepribaigti hitlerininkų agentai, iš Lietuvos pabėgę vermachto gurguolėje ir galų gale pasiekę Australiją. Šie žmonės jau seniai neteko bet kokių ryšių su savo tėvyne, daugelis iš jų netgi užmiršo lietuvių kalbą"...

Taip "sulikvidavęs" namiškių akyse demonstracijos reikšmę, pranešėjas prieina prie neišvengiamojo reikalo:

"Staiga jų tarpe pasirodė elegantiškai apsirengusi mergina baltomis pirštinėmis, baltu rankinuku. Ji prasibrovė pro australiečių žurnalistus tiesiog priedreg. Paleckio. -- Atleiskite norėčiau gauti jūsų autografą, -- maloniai šypsodamasi ji ištiesė švarų bloknotą ir iš anksto paruoštą pieštuką (Nukelta į 2 psl.)

Gromyko: - Tegu taika būna su jumis...

Pravda atsargiai teisina Paleckį

(Atkelta iš 1 psl.)

ką. Šios merginos vardas ir pavardė Jurat Reisgis" (Taip parašė rusiškai. Tiesa Jūratės vardą ištaisė).

Toliau: "Užimtas pokalbio su žurnalistais, drg. Paleckis atsakė maloniais žodžiais savo gimtąja kalba (Tik ką sakė, kad "daugelis iš jų netgi užmiršo lietuvių kalbą, o čia -- jauna mergina, matyt, ne anglaiškai ar rusiškai kreipėsi į Paleckį, jei tas atsakė savo gimtąja kalbe").

"Grakščiai žengdama, mergina pasitraukė. Tačiau nei drg. Paleckis,

Dialogas su sovietais...

(Atkelta iš 1 psl.)

Prieš tai 'Novy Mir' buvo paskelbęs ištraukas iš gudo Vasil Bykov romano "Mirusieji nejaucia skausmo". Tame romane kapitonas Sachno vykdydamas Stalino įsakymą, kad nė vienas karininkas gyvas nepatektų į vokiečių rankas, nušauka sužeistąjį, o gailęstingą seserį nuvaro į minų lauką, pats tačiau pasiduoda Vokiečiams ir su jais bendradarbiauja.

Reakcija į tai buvo vieno pensininko laiškas kariuomenės laikraštyje "Raudonoji Žvaigždė". "Straipsnio (apie Aurorą) autorius -- rašoma tame laiške -- atrodo nepajėgia suprasti kad jis pažeidžia svenčiausią ir brangiausią dalį kiekvieno sovietinio patrijoto širdyje" -- buvo rašoma tame pensininkų kaitė. Pasirašė maršalas Kons tantin Konstantinovič Ro kossowski, buvęs sovietų kariuomenės Vidurio Europoje vadas ir vietininkas Lenkijoje, ir dar keli buvo aukšti kariuomenės vadai.

Blogiau, kad ir partijos bosas Brežnevas partijos kongrese pareiškė, kad "deja, menininkų sluoksniuose atsirado tokių tipelių, kurie specializavosi mūsų atstatymo darbų apjuodiniame". Tvardovskis nebuvo išrinktas kandidatu į partijos CK, nors liko Novy Mir redaktoriu ir paskutiniame numeryje aiškinosi: "Tiesos kalba, kuri literatūrai užtikrina skaitytąjį pasitikėjimą ir pagarbą, yra ir partijos kalba."

Jei nebus Tvardovskio, kas nors kitas, progai pasitaikius, bandys, pataisyti sovietinį režimą tačiau jie tai galės padaryti daug geriau, jei bus kilę iš pačių bolševikų eilių ir neturės santykių su užsieniais, nes kaip tik tie santykiai, kaip matysis iš Dirvoje pradėtų skelbti Tvardovskio žurnalo bendradarbių Ziniavskio ir Danielio bylos protokolo, sudaro geriausia progą juos sunaikinti. Tai turėtų atsiminti visi 'dialogo' mėgėjai.

nei greta jo sėdėję australiečių korespondentai tuo momentu nežinojo, kuriuo tikslu buvo atėjusi ši mergina baltomis pirštinėmis" ... Taip ir nesujudėjo Pravdos korespondento ranka parašyti, ar Paleckis pasirašė tame "bloknote", ar ne ... Dedasi, tartum nieko daugiau ir nematė, kaip tik baltas pirštines ir baltą rankinuką. Čia glūdi ir korespondento bandymas pateikti Paleckio teisinimosi strategijos projektas neprisipažinti pasirašius, arba bent palikti tą vietą migloj ... Korespondentas tik skubai aiškintis, kad: "Autografo prirėkė antisovietiniams agentams tam, kad paskui galėtų išgalvoti mitą, esą, tarybinės delegacijos vadovas pasirašė ... nešvarią "peticiją", adresuotą Suvienytųjų Nacijų Organizacijai lietuvių tautos atskalinę ir išdavikų vardu" ...

Tačiau "mitas" visiems paaiškėjo ne kada nors "paskui", o ten pat, peticija su J. Paleckio parašu tuojau patapo nufotografuota ir visi mato, kad vienintelis jos sutepimas tėra ... J. Paleckio aiškiai autentiškas (lengvai atpažįstamas) parašas.

Peržengęs tą sunkiausią pranešimo slenkstį, korespondentas griebiasi trijų desperatiškų priemonių įvykiui "užglostyti":

1) Tvirtina, kad tik vienas "reakcinis laikraštis" išspausdino sensaciną pranešimą, ir kad tas laikraštis tesizavi "mergina baltomis pir-

stinėmis" (iš tikrųjų nei tame nei kituose laikraščiuose niekas nepastebėjo nei pirštinių, nei rankinuko. Tik rusas, matyt, nuo tokių "retenybų" negalėjo akių atitraukti ...)

2) Skuba pasiguost, kad "dori australiečiai", jų tarpe ir Australijoje gyvenę emigrantai iš Lietuvos "kitai galvoją": atsiuntę telegramų ir laišku Paleckiui, kuriuose sveikinę "Lietuvos respublikos prezidentą" linkę sėkmingai atlikti misiją Australijoje, ir, žinoma, piktinęsi laikraščių rašymais, kuriuose tėvynė esanti purvais drabstoma ... (Tai po ką tik dėstyto pasididžiavimo, kad laikraščiai apie sovietinę delegaciją plačiai ir palankiai rašė!)

3) Piktinasi australiečių laikysena (kurių "diedeliu išpūdžių" ką tik buvo pasididžiavęs). Esą: "Kaip suprasti elgimąsi australietiško šeimininkų, priėmusių užsienio delegaciją, ir konkrečiai, elgimąsi australiečių parlamentinės grupės, Tarparlamentinės sesijos organizatoriams pažadėjusių reikiama svetingumą? Niekas iš jų netgi nepalaikė reikalingu atvykti į aerouostą svečių išlydėti, jau nekalbant apie tai, kad užtikrintų elementarią tvarką" ...

Kol Paleckis aiškina, kad dabar daryt, Lietuvoje žmonės jau žino, kas atsitiko: per tiek laiko, jau moka skaityti ir Pravda ir Tiesa ...

(ELTA)

Ziniavskio ir Danielio

Bylos protokolas

Šių metų vasario mėn. Maskvoje buvo 7 ir 5 metais ištrėmimu į sunkių darbų stovyklą nubauti rašytojai Andrei Ziniavskis ir Juli Daniel, kurių raštai pasirodė užsienyje. Byla užtruko 6 dienas. Į teismo salę buvo įsileisti tik aukšti sovietų pareigūnai, bet ... užsienyje jau pasirodė tos bylos privačiai stenografuotas protokolas, kurio kai kurias būdingas ištraukas čia skelbiame. (vm)

PIRMININKAS: Kaitinamas Ziniavskis, ar prisipažįstate kaltas kaltinamojo akto prasmėje? Visame ar iš dalies?

SINIAVSKIS: Ne, nei pilnumo, nei iš dalies.

PIRMININKAS: Kaitinamas Daniel, ar jūs prisipažįstate kaltas ...

DANIEL: Aš neprisipažįstu kaltas nei visumoje nei iš dalies.

PIRMININKAS: Pradėkime kaltinamojo Danieliaus apklausinėjimą.

PROKURORAS: Kokia jūsų buvo literatūrinė veikla Sovietų Sąjungoje?

DANIELIS: Aš buvau vertėjas, rašiau straipsnius, DETGIS (vaikų literatūros leidykla) atspausdino mano apsakymą "Pabėgimas", tačiau jos nepardavinėjo.

PIRMININKAS: Jūsų apysaka yra byloje.

PROKURORAS: Tokiu būdu išsina, kad jūs Sov. Sąjungoje rašėte savo pavardę?

DANIELIS: Taip.

PROKURORAS: Kokie veikalai ir kada jūsų buvo parašyti slapyvardžiu?

DANIELIS: Aš nerašiau jokių veikalų slapyvardžiu. Aš tik juos leidau su slapyvardžiu paskelbti.

PROKURORAS: Gerai. Kas pasirodė po slapyvardžiu?

DANIELIS: Po slapyvardžiu pasirodė mano veikalai "Rankos", "Čia Kalba Maskva", "Žmogus iš Minap" ir "Nuodėmės".

PROKURORAS: Jūs pats juos parašėte, ar kas nors jums padėjo?

DANIELIS: Aš rašiau vienas.

PROKURORAS: Danieli, pasakykite mums, ką jums sakė jūsų pažįstami, kai jūs jiems perskaitėt savo veikalus?

DANIELIS: Tik Garbusenko sakė, kad jis tuos veikalus neleistų užsienyje, nes jie ten galėtų būti klaidingai aiškinami. Kiti tik šnekėjo apie meninę pusę.

PROKURORAS: Kokia buvo į tai jūsų reakcija?

DANIELIS: Aš nekrepčiau į tai dėmesio. Manė įdomavo tik meninė veikalų pusė.

PROKURORAS: Kodėl neatkreipėte dėmesį į jo (Garbusenko) įspėjimą?

DANIELIS: Nes negalėjau įžinti, kad mano veikaluose būtų antisovietiniai iššūkiai.

PROKURORAS: Jei jūs negalėjote įžinti priešsovietinių iššūkių, kodėl savo veikalų nesilėmė sovietų leidyklom?

DANIELIS: Dėl to, kad žinau, jog tokių keblių temų niekas ne-
leis.

PROKURORAS: Tai reiškia, Daniel, kad jūsų veikaluose yra kažkas tokio, kas neleidžia juos spausdinti Sovietų Sąjungoje.

DANIELIS (iškarščiajęs): Aš žinau mūsų leidyklų praktiką, kurios bijo bent kokio veikalo, kur paliesta kokia jautri tema.

PROKURORAS: Bet "Pabėgimą" jūs davėte mūsų leidyklai. Danieli, ar jūs savo veikalus užsieniui perdavėte legaliai ar nelegaliai?

DANIELIS: Aš juos pasiunčiau nelegaliai.

PROKURORAS: Danieli, ar jums atrodo, kad tai etiška, kai sovietų pilietis veikalus, kurie kaip jūs pripažįstate, turi politinį antspalvį, persiunčia į užsienį per vieną svetimą šalį?

DANIELIS: Ne, tai aš nevadinčiau etiška.

PROKURORAS: Pasakykit, kas yra to Zamoiskaja, kuri jums padėjo.

DANIELIS: Ji yra rusų literatūros specialistė, ji myli Rusiją ir (šypsodamasis) yra labai miela moteris. (Salėje juokas)

man neįdomu. (Danielio ir Ziniavskio raštų išgabentoja į užsienius buvo Prancūzijos karo laivyno atache Maskvoje duklė Helene Pelletier. - vm)

PROKURORAS: Kaip jums padėjo Ziniavskis?

DANIELIS: Persiuntė ... niekuo.

PROKURORAS: Nemažinkite Ziniavskio vaidmens. Tardyme jūs pasakėte, ką žinojote. Aš paskaitysiu, ką jūs parodėte: "Aš iš pradžių nenorėjau Ziniavskio įmaišyti ir daviau klaidingą parodymą. Dabar aš nutariau pasakyti visą tiesą. Aš daviau rankraščius Ziniavskui, bet kaip jis juos persiuntė, aš nežinau." Danieli, kodėl jūs atsisitraukiate nuo tų parodymų?

DANIELIS: Aš nuo jų nesitraukiu, bet juos iš viso atšaukiu.

KAIP REUTERIS PRANEŠĖ APIE ĮVYKĮ AUSTRALIJOJE

Trumpas, greitas ir labai nesudėtingas Jūratės Reisgysės veiksmas savo turinio nepaprastumu sukėlė nepaprastą, daug sudėtingesniu būdu retai tesukeliamą susidomėjimą.

Ne vien vietiniai, bet ir užsienio žurnalistai žinią apie tą įvykį paskleidė į visą pasaulį. REUTER, pasaulinio masto žinių agentūra (Londonas) taip pranešė viso pasaulio spaudai ir kitoms žinių skleidimo institucijoms apie įvykį Sydney aerodrome:

"Sovietų parlamentinės delegacijos vadovas tapo suvilijotas pasirašyti peticiją, reikalaujančią panaikinti komunistų partiją Lietuvoje. Tai įvyko šiandien, triukšmingoje spaudos konferencijoje Sydney aerodrome.

"Peticiją pateikė 16 metų mergina, kuri parašė autografo.

"Ji gavo parašą iš "Mr. U.I. Paleckis" (Paleckio vardo ir tėvavardžio raidės paimtos iš jo rusiškų dokumentų), lietuvių, kurs vadovavo sovietų delegacijai Tarp parlamentinės Sąjungos konferencijoje, kurioje dalyvavo pereitą savaitę 50 valstybių atstovai.

"Mr. Paleckis buvo sušaukęs atsisveikinaimo spaudos konferenciją, pakalbėti apie parlamentinės konferencijos darbus. Apie 150 lietuvių studentų sąjungos narių demonstravo prieš aerodromo patalpų, mosedami plakatais ir smerkdami jį, kaip išdaviką ir žudiką.

"Mr. Paleckis aštriai tarė miniai: Iš kur jūs žinot tikrą padėtį Lietuvoje? Daugumas jūsų nesat tenai net ginę.

"Reporteriams jis sakė, kad buvę nacių laikų karo nusikaltėliai, gyvenantieji Sydeney, esą atskaitingi už 'ši pašalinį'.

"Mergaitė, prasikverbusi pro minią ir gavusi Paleckio parašą, Miss

PROKURORAS: Danieli, kada melavote, tardymo metu ar dabar?

PIRMININKAS (prokurorui): Prašau tokių žodžių vengti.

PROKURORAS: Per tardymą savo parodymus davėte savanoriškai?

DANIELIS: Taip. Mano parodymai buvo netikslūs, byloje yra keletas mano parodymų, duotų įvairiais laikais. Aš nesu mašina, bet žmogus. Aš negaliu viską tiksliai atsiminti, juoba, kad tai liečia net penkių metų laikotarpį.

PROKURORAS: Tardymo metu jūs iš karto nuginčijote, esąs Nikolai Aršak, vėliau stengėsi nuduoti, kad veikalai jau labai seniai buvo parašyti. Ar jums rūpėjo veikalų likimas? Ar matėte atspausdintas laidas?

DANIELIS: Taip, man buvo žinoma, kad veikalai išleisti, Pelletier man juos atgabeno.

PROKURORAS: Jūs žinote kokiose leidyklose ir su kokiais įvadais jie pasirodys?

DANIELIS: Ne, to aš nežinojau.

PROKURORAS: Ar jūs gavote honorarą?

DANIELIS: Ne.

PROKURORAS: Koks honoraras ir kada jums buvo pažadėtas.

DANIELIS: Neturiu supratimo. Aš tik žinau, kad honoraras duodamas.

(Bus daugiau)

Jūrate Reisgys, pasakė, kad dokumentas buvo peticija, reikalaujanti 'išlaisvinti Lietuvą nuo rusų'.

"Ji sakė, kad peticija pasirašinėjama visam pasauly ir liepos mėnesį bus įteikta Jungtinėms Tautoms. Tikimasi gauti du milijonai parašų.

"Australijos Lietuvių Studentų Sąjungos pirmininkas Mr. Henry Antanaitis pareiškė: 'Mes tą dalyką planavom ilgą laiką ir mes tikimės, kad tai atgaivins domėjimąsi pavergtomis Rytų Europos tautomis'.

"Lietuva, vakariniame Sovietų Sąjungos pasienyje, buvo aneksuota 1940 metais, okupavus ją sovietų kariuomenei. Po mėnesio ji buvo paversta sovietine respublika".

Nėra duomenų, kaip plačiai šis REUTERIO pranešimas paskelbtas, bet yra tikra, kad jis yra gautas visų kontinentų dienraščių, radijo bei televizijos redakcijose ir visose užsienių reikalų ministerijose. (ELTA)

VLIKO SVEIKINIMAS AUSTRALIJOJE LIETUVIŲ JAUNIMUI

Vertingi Bendros Kovos Dalyviai,

Savo veiksmingais žygiais prieš sovietinės Rusijos "parlamentarų" delegaciją Australijoje Jūs parodėte tvirtą lietuvių supratimą, kaip visur ir visokiomis priemonėmis reikia kovoti prieš Lietuvos okupantą.

Sveikiname visus to žygio dalyvius ir dėkojame už tai, kas taip reikšmingai buvo padaryta, kai Jūsų veiksmu Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės reikalavimas buvo pagarsintas visame laisvajame pasaulyje.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ!

KAS GALI SAKYTI, KAD BRANGU?
DIRVOS PRENUMERATA METAMS
PER L. STUDENTŲ SĄJUNGĄ
STUDENTAMS
TIK \$6.00

PLANINGAS TAUPYMAS
moka gerus dividendus
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

Pirsdienį, antradienį ir penktadienį
nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.
Tvirtadienį uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747

John J. Kazanowski, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio, Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

MOKSLO METAMS BAIGIANTIS

Sukaktis švenčiant, suvažinimus ruošiant, Jaunimo kongresui artėjant, nepajuntame, kaip vėl baigiasi mokslo metai. Tai ne kalendoriniai metai, besibaigiant nuplėšus paskutinį kalendoriaus lapą. Tai metas, kada pabyra gera sauja naujų diplomantų, naujų intelektualinių pajėgų, vienaip ar kitaip pasirinkusių savo pasirinktai protestų.

Mokslinimosi ir švietimosi paprotys yra vienas iš vertingiausių kiekvieno žmogaus gyvenime. Galėjimas šviestis ir mokslo eigoje pažangėti yra privilegija, taip reikalinga ir naudinga šio meto jauno žmogaus gyvenime.

Tačiau nei išeitas mokslas, nei štampas ant diplomo neženklina tikrojo inteligento. Žinojimas, nelydimas veiksmo, yra tuščiaividuris, bet ir veiksmas be žinojimo yra daugiau negu pavojingas.

Akcija su žinojimu yra derinys, atžymintis inteligento paveikslą.

Mokslus baigia visa eilė lietuvių. Po įtampos ir darbo metų laisviau jie pasijus išgirdę paskutinį mokyklos varpo dundėsį. Bet kas yra laisvė be išpareigojimo, kas yra žinojimas

be progų savo iniciatyvai panaudoti? Tai klausimas, kuriam atsakymo ne daugelis suras. Paskęs vieni savo profesijoje, dings dalis siaurame savo žinių akiraityje.

Visuomeninis ir valstybinis darbas vykdomas visų profesijų, visokio išsilavinimo žmonių sutartinu darbu, pašvenčiamu ne vien tik savaitės čekiui užsitarnauti. O čia nėra vien aukos ir pasišventimo momentas. Čia yra pradų, leidžiančių žmogui plėsti savo veiklos akiraatį, ugdyti savo asmenybę, išaugti į naudingą tautai ir visuomenei, o ne vien tik sau žmogų.

Tokių jaunųjų inteligentų laukia ir lietuvių visuomenė. Tokių ji yra reikalinga ir užsitarnavusi. Dalis jų patys susiras sau tinkamas visuomenines pareigas. Dalis jų bandys vengti pridėtinį išpareigojimą, kaip bereikalingos naštos.

Kaip ten bebūtų, kiekvienų mokslo metų pabaigoje laukiamas derlius visuomenės, laukiami nauji, jauni akcijos žmonės. Apie juos kalbame, jų laukiame, bet ar esame pasiruošę juos tinkamai priimti, jau kitas reikalas.

SVEIKINIMAI DIRVAI
SUKAKTIES PROGA

Sveikiname DIRVĄ, sulaukusią penkias dešimtis metų.

DIRVA ne silpstančia dėl pusės šimto metų amžiaus, o vis gyvesnė, gražesnė savo išvaizda, turiniu ir išsiskleidusią trimis šakomis savaitėje.

Tikime ir linkime, kad vis stiprėtų ir spindėtų lietuvių kultūra, kova už svetimų bangų plaunamą lietuvių ir kad besąlyginai visada Dirva pasisakytų Lietuvos laisvės reikalais —

Juozas Kapočius,
Lietuvių Enciklopedijos Leidyklos
ir redakcijos vardu

"Dirvos" auksinės sukakties proga Komiteto ir savo vardu siunčiu Jums ir visiems šio laikraščio darbuotojams geriausius sveikinimus ir linkėjimus. Sėkmės "Dirvai", jos redaktoriams, bendradarbiams ir visiems kitiems darbuotojams.

Šia proga noriu padėkoti "Dirvai" ir Jums už didelę ir nuoširdžią talką bei paramą rezoliucijų pravedimo žygiui. Darbas, kaip žinote, dar toli gražu nėra baigtas. Talkos mums dar daug reikės. Tikime, kad neatsakysite mums padėti.

Su geriausiais linkėjimais,

Leonardas Valinkas,
Rezoliucijoms Remti Komiteto
Pirmininkas

Auksinės sukakties proga sveikiname "DIRVĄ", išvairiusią ryškiai lietuviško darbo vagą. Linkime, kad ir jaunoji lietuvių kartą, sekdamas savo senelių ir tėvų pavyzdžiu, žinių, informacijų bei lietuviško judėjimo kelią atrastų "DIRVOS" puslapiuose dar ilgus metus.

Su gilia pagarba

Kristijono Donelaičio
Žemėsnišios ir Aukštesnišios
Lituanistinės Mokyklos
Mokytojų Taryba
ir
Tėvų Komitetas

J. J. BACHUNO ŽODIS
LB TARYBOS SUVAŽIAVIME

Turiu garbę pasveikinti Jus Pasaulio LB Valdybos vardu, visus čia susirinkusius JAV Bendruomenės Tarybos narius ir svečius, linkėdamas pasisekimo Jūsų darbuose.

Ir džiaugiuosi iš karto galėdamas Jums pranešti jau girdėtą, bet dar nepraėjusią ir didžiausią šių metų naujieną: šie metai mums yra istoriniai, tai Jaunimo Metai, ir šiomet Chicagoje, birželio 30 — liepos 3 d. įvyksta Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas.

Mūsų tautos istorijoje tai pirmas lietuviško jaunimo kongresas, kuriame dalyvaus jaunimo atstovai iš maždaug 20 kraštų, kur dabar gausiau gyvena mūsų išsklaidyti tautiečiai. Nebus tiesioginių atstovų tik iš to krašto, iš kur jų būtų daugiausia ir mums svarbiausiu — iš pačios Lietuvos. Priežastys visiems aiškios — Lietuvos okupacija. Bet Kongrese turėsime ne vieną jaunuolį, kuriems yra pasisekę dar neseniai išvykti į užsienius.

Iš užjūrių jaunimas atvyks į du Amerikos punktus: į Los Angeles iš Australijos, Naujosios Zelandijos; ir į New Yorką — iš Europos ir Pietų Amerikos. Mums visiems jau dabar reikia pasirūpinti, kad tų miestų lietuviškos bendruomenės atvykusius jaunuosius svečius sutiktų, kiek reikės paglobotų ir paskui savo automobiliais ar kitom priemonėm padėtų jiems pasiekti Chicago. Tuo bus parodyta mūsų simpatija svečiams ir suteipyta daug išlaidų jiems bei Kongreso rengėjams.

Gi Chicago lietuvius iš anksto maloniausiai prašykime priimti visus svečius ir juos broliškai lietuviškai pagloboti, duoti nakvynių, priimti į savo šeimas ir t.t.

Pats Kongresas įvyks Chicagoje, Conrad Hilton viešbutyje. Susitarta, kad viešbutis jaunimui ir Kongreso dalyviams, kuriems tai bus reikalinga ir kurie negalės ar nenorės prisiglausti, rezervuos papigintomis kainomis kambarius. Prieš pat Kongresą bus įvairios jaunimo stovyklos gamtoje. Bus įvairių parengimų ir pramogų, o po Kongreso taipgi numatyta išvykų. Su Kongresu susiję ir Peticijos parašų rinkimas ir įteikimas Jungtinėms Tautoms.

Kaip žinoma, Kongreso metu Chicagoje įvyks ir Trečioji Dainų Šventė — didelis kultūrinis ir muzikinis įvykis, kuris ir mums ir ypač tolimiesiems svečiams leis išgirsti lietuviškos dainos galybę. Dainų Šventės Komitetas paskyrė Jaunimo Kongreso dalyviams 20% bilietų į Dainų Šventę. Iš kitų kraštų atvykusiems į Kongresą jaunuoliams bilietai bus duodami nemokamai. Kongreso dalyviams iš Amerikos ir Kanados — už puse kainos.

Šiuo metu visai tiksliai dar negalima pasakyti Kongreso dalyvių skaičiaus, tačiau organizatoriai mano, kad bus šimtas su viršum jaunimo atstovų iš kitų pasaulio kraštų ir apie 2000 iš JAV ir Kanados.

Kad visi pasirūpimai pasisektų gerai įvykdyti, reikia labai daug darbo, pramatymo ir lėšų, taipgi mūsų tautiečių pritarimo, talkos ir piniginės paramos aukomis ir rinkliavomis. Tarpe kitų priemonių, kaip žinote, Kongreso Komitetas išleido ir platina kongresinius ženklus priklijuoti prie

automobilių ir Jaunimo Kalendorių, kurie parduodami po dolerį.

Čia neirodinėsiu Jaunimo Metų ir Kongreso prasmės ir svarbos. Tikiu, tai įrodyta ir visiems mums aišku. Jaunoji karta yra vyresniosios tėsins — toks pat ar kitoniškas, blogesnis ar geresnis, to mes negalime nustatyti, bet tai yra lietuviško gyvenimo užsienyje tėsins. Lietuvių kultūriname ir visuomeniniame gyvenime tai yra pripažinimas fakto, kiek lietuvių jaunimas yra reikšmingas, kiek jo turime aktyviai veikiančio. Ir čia jis pasirodys sustiprinti savo pasiryžimams, pademonstruoti laisvojo lietuvių jaunimo pasaulinei vienybei ir pagaliau atgaivinti ne vieno iš vyresniųjų pavargusių dvasią.

Tad baigdamas savo žodį, dar kartą prašau Jus, gerbiamieji JAV LB Tarybos ir Valdybos nariai, paremti šio svarbaus sumanymo įvykdymą iki sėkmingos pabaigos. Prašau papildomai atkreipti dėmesį ir paraginti visas Apygardas ir Apylinkes, o taip pat kiekvieną gyvą lietuvių, kad solidarai parodytume pasaulio jaunimui ir jo Kongresui mūsų simpatiją ir teiktume parama visais tais reikalais, kuriuos trumpai čia suminėjau.

ŽVILGSNIS Į
SPAUDĄ

E. Čekienė

(Pabaiga)

Dideli nuopelnai užtarnauti visų mūsų išeivijos laikraščių, kurie viens po kito švenčia savo ilgo gyvavimo sukaktis, ju tarpe yra ir tautinės minties 3 kart į savaitę Clevelande leidžiamas laikraštis DIRVA.

Neįmanoma čia suminėti per 50 metų idėtojos inaso į bendrąjį šio krašto lietuvių kultūrinį kraitį. Joje visą laiką atsispindėjo lietuvių lūkesčiai ir viltys, tautos laimėjimai ir vargai, išeivijos kūrybinio darbo vaisius per 50 metų.

Per tą laiką DIRVA buvo liūdininkė daug ir didelių mūsų gyvenimo įvykių. Lietuvos nepriklausomybės atgavimo ir laisvės praradimo. Dirva skelbė savo skaitytojams apie beviltiškas mūsų tremties dienas, ji kėlė mus naujoje žemėje naujam gyvenimui. Ne kartą pati vingiuotais ir sunkiais keliais beinant pavargdama ir vėl daugelio talkininkų ir talkininkių dėka sustiprėdama.

Pirmasis Dirvos redaktorius buvo V.S. Jokubynas, miręs prieš 7 metus Chicagoje. Antrasis redaktorius — Juozas Gedminas praeitų metų gruodžio 29 d. mirė Lietuvoje, išvykęs ten 1920 m. ir pasilikęs gyventi.

Iš jo Dirvą redaguoti perėmė Kazys S. Karpius, dabar jau atšventęs 70 m. amžiaus, gyvenęs Clevelande ir, būdamas labai jautrus tau-

SVEIKINIMAI DIRVAI
SUKAKTIES PROGA

DIRVOS 50 metų sukakties proga prašau priimti mano kuklią dovaną. Lietuviškos Kamerinės Muzikos plokštelių 25 albumus. Jie jau yra pakeliui Dirvos adresu.

Jus gerbiaus

smuikininkas

Izidorius Vasyliūnas

Mūsų nuoširdūs linkėjimai Dirvai jos 50 metų sukakties proga yra kur kas didesni už tą mažą kontribuciją, kurią pajėgiama prijungti.

MOTERŲ VIENYBĖ

Helen V. Kulber
Pirmininkė

Dirvai, švenčiančiai 50 metų sukaktį, linkime dar ilgus metus gaivinti ir stiprinti lietuvišką dvasią, kad priaugančios kartos mielai skaitytų lietuvišką spaudą ir neužmirštų savo Tėvų žemės.

Dirvos personalui linkime geriausios sėkmės!

L. F. CLEVELANDO SAMBŪRIO
VALDYBAJuozas Mikonis,
PirmininkasVladas Palubinskas,
Sekretorius

Auksinės sukakties proga nuoširdžiai sveikiname DIRVĄ, išvairiusią gilią bei plačią vagą lietuvių kultūrinio darbo baruose ir linkime Jos Leidėjams, Redaktoriams bei Administracijai nepailsti ir ateityje, nors ir sunkiu, bet garbingu keliu eiti, siekiant lietuvių tautai šviesesnio ir laimingesnio rytojaus.

Dr. A. Razma

Lietuvių Fondo Pirmininkas

A. Rėklaitis,
Sekretorius

Auksinio Jubiliejaus proga linkiu Dirvai, mūsų dvasios gaivintojai ir lietuviybės skleidėjai, išlikti tvirtai ir vis augančiai, o redaktoriams ir bendradarbiams ištvermės.

J. Raulkys

tiškiems reikalams, dar gyvai ir nenuilstamai tęsianti kovą už tautinės lietuvių gyvybės išsilaukymą išeivijoje, už nepriklausomos Lietuvos atstatymą, kelianti patitaikančias mūsų visuomenės tarpe negetoves, kūrybinio darbo vaisius, pirmoje eilėje tarnaudama tiesiai ir tautai, tiksliai informuodama ir jungdama Tautinės Sąjungos ir jos idėjas artimus žmones, išblaškytus visuose laisvojo pasaulio kampuose. Visą laiką ta pati tautinė vidurio linkmė.

Vieta neleidžia man čia suminėti visų per tą 50 metų darbuotojų bei rėmėjų, išskirtinai prisidėjusių, kad mūsų laikraštis DIRVA sekmingai žengtų tokią ilgą kelią. Mūsų pareiga, kad DIRVA po savo ilgos ir prasmingos kelionės, apvainikuota aukso vainiku, būtų įgalinta ir toliau tą kelionę garbingai tęsti.

Didelė pagarba priklauso pirmiesiems DIRVOS steigėjams, leidėjams, redaktoriams ir bendradarbiams, kurių nepaprasto ryžto, pasitangų ir pasiaukojimo dėka ji sulaukė šio gražaus jubiliejaus,ėjo kartu su gyvenimu ir tobulėjo. Todėl likti ištikimi savo idealams, stovėti savo tėvynės reikalų ir jos po plati pasauli išblaškytų vaikų tautinėj sargyboj!

Keitėsi redaktoriai ir jų padėjėjai. Keitėsi bendradarbiai bei rėmėjai, keitėsi ir skaitytojai, daug jų iškeliavus į amžinybę. Keitėsi Dirvos išvaizda, leidimo priemonės, bet nesikei-

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

BOSTONO MODERNUSIS TEATRAS

Bostone gimė kažkas nauja. Turiu "kažkas", nes vienas vaidinimas tai tik nelengva pradžia, tik bandymas ieškoti ir ką nors atrasti. To įvykio sulaukėm balandžio 30 d. vakare. Ir jo pažūrėti susirinko gausus būrys Bostono ir jo apylinkių lietuvių. Spektaklis parodytas Amerikos Lietuvių Piliečių Draugijos III a. salės kiek padidintoj scenoj.

Modernaus vaidinimo kūrėja — akt. Beatrice Kleizaitė-Kerbelienė. Tai energinga, socialiai ir veikli moteris. Lietuvių visuomenei iki šiol ji buvo pažįstama kaip spaudos bendradarbė, rašanti literatūros ir teatro klausimais, ypač nemažai foto nuotraukų, vaizduojančių Nauj. Anglijos lietuvių kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą, teikianti beveik visai mūsų periodinei spaudai JAV. Vaidybos meną B. Kerbelienė pradėjo studijuoti Kaune vėlionio Juozo Monkaus vadovaujamoje studijoje, įsteigtoje Valst. Dramos Teatre. To meno ir dramaturgijos studijas gilino Romoj, o vėliau šiame krašte. Atseit, moderniojo teatro steigėja scenos darbui turi tvirtą pagrindą ir pakankama kiekį teatrinių žinių.

Kaip visi panašaus polekio žygiai, ir šis buvo pradėtas atitinkamo pobūdžio viešu pareiškimu. Vaidinimo spausdintoj programoj, rašydama "Kėlias mintis apie veiklą", Beatrice Kleizaitė-Kerbelienė taria "Paskutiniams amžiais teatras atėmė žiūrovai vaizduotės galią, patiekdamas jam pagaminatą maistą — "gabalių gyvenimo", tokį, koks jis yra tikrovėje. Realias gyvenimo scenas šiandien filmas gali patiekti, gi teatrui privalomas meniškėsnis būdas, negu trijų sienų iliuzija". Ir toliau dar priduria: "Teatras remiasi žiūrovų vaizduote. Visi žino, jog scenoje vyksta ne tikras, bet įsivaizduojamas gyvenimas. Kad tuo patikėjus, žiūrovai turi priimti tam tikrą konvenciją, kurios yra ne kas kita, kaip bendrai priimtas susitarimas, pasikliaujant neteisybe". Ir, lyg tom savo mintim sustiprinti B. Kerbelienė duoda veikalo autoriaus Thorntono Wilder'io žodį, kuriame jis sako: "Mūsų reikalavimai, mūsų viltys, mūsų desperacija yra mūsų prote, mąstysenoje, bet ne daiktuose, ne "dekoracijose". Moljeras yra pasakęs, jog teatrui reikalinga tik platforma ir viena ar dvi aistros. Šio veikalo kulminaciniam taškui reikia vien penkių kvadratinų pėdų lentos ir troškulio sužinoti, ką mums gyvenimas reiškia".

Pasakymų krūvon sudėjęs, B. Kleizaitė-Kerbelienė polekis atrodė platus ir drąsus. Jam toje nelemtoji tikrovė įgyvendinti reikia nors keleto itin svarbių teatrinių meno elementų: stipraus scenos veikalo, gerai techniškai įrengtos scenos (praktika parodė, kad "penkių kvadratinų pėdų lentos" neužteko), na, ir nemenko būrio talentingų ir savo amatai giliai įsisąmoniusių aktorų. Tokiame užsimojime noriu pabrėžti ypač aktoriaus vaidmenį, ne "dekoraciją", kurių tikrai gali nebūti, nesgi ir dėdė W. Shakespeare'as savo teatre turėjo "trijų sienų" beveik nevartoją. Kaip tie pagrindiniai uždaviniai mūsų teatrinei modernistei pasisekė įveikti?

Trumpai būtų galima taip atsakyti: spektaklio įgyvendinime būta nemenko chaoso (mėgėjiškai nuogup improvizacijų, bereikalingo vaidintojų

ST. SANTVARAS

vaikščiojimą trukdančią veiksmo eigą, neišieškoto "zaidimo" šviesom, ištęsto vaidinimo ritmo bei tempo), kurio joks modernizmas negali pateisinti.

Tačiau veiklas, kurį B. Kerbelienė pasirinko, yra įdomus ir vertingas. Tai Thorntono Wilder'io Mūsų miestelis, berods, 1938 m. apdovanotas Pulitzerio premija, pagarsėjęs Amerikoje ir už jos ribų. Spe-

žuoja vaidinimą. Veikalo poetizacija ir filosofija, nors graži ir nelėkšta, deja, jau yra seniai girdėta giesmė...

Savaime suprantama, Mūsų miestelio statytoja ir režisierė B. Kerbelienė neturėjo nei pakankamos "penkių kvadratinų pėdų lentos" (dėlto scenos priekį teko pridurti), neturėjo nei prityrusių aktorų trupės. Jei sceną padidinti ir nebuvo sunku, tai su scenos meno mylėtojais nelengva buvo Wilder'io kūrinį lietuviškai atkur-

"Mūsų miestelio" repeticijos metu. Iš kairės Nijolė Vaičiūtė, Norbertas Lingertas, Algis Antanavičius ir Nijolė Garlaitė-Žygienė. B. Kerbelienės nuotrauka

cialiu autoriaus leidimu lietuvių kalbon tą veiklą vertė pati B. Kleizaitė-Kerbelienė. Veikale vaizduojamas mažo miestelio paprastų žmonių gyvenimas (neišvengiamai "gyvenimo gabalėlis") su žiniomis apie lenkų šeimos gimimus, dyvnykas, apie vargonininko girtavimą, apie senienų pirklio siūlomą gerą kainą už seną kėdę, su vištų kudakavimu, gaidžių giedojimu (atseit, su visu tuo, kas mūsų vadinamoje kaimo pjesėje jau "labai nusibodo"), su traukinio šniokštimu, lietuvių lietsargiais, vestuvėm, laidotuvių ir kt. Iš to, kiek galima spręsti tik vieną kartą veiklą išgirdus, vertimas atrodo sklandus ir skambus. Šen ten išgirdom "amerikonizmo" sakinio daryboje, gausiai buvo vartojama "nekuris", "nekurie", o tai yra slavizmas, kurį jau seniai mes iš lietuvių kalbos išvijom (vartotini "kai kuris", "kai kurie").

Pats veiklas yra poetiškas ir net filosofuojantis, o to irgi gal negalėtumėm vadinti pačiu moderniojo dramaturgijos žodžiu, kuris literatūrai scenos veikale atmetta. Gyvenimo prasmė, gyvenimo trapumas ir laikinumas, būtis ir mirtis, — ak, tu, pone Dieve! — juk tai taip pat yra jau labai sena medžiaga! Nemint kitų, tom "ligom" jau sirgo antikios graikai ir romėnai, sirgo ir daugum "protaujančių būtybių" per porą tūkstančių metų po Kristaus. Visa tai čia minima tik dėl to, kad žodį "modernus" reikia vartoti labai atsargiai.

Gal ir tiesa, kad žmogus nieko nauja nekuria, iš senos ir išbandytos medžiagos jis kuria tik naujesnius pavidalus, naujesnes formas. Tuo požiūriu Th. Wilder'io Mūsų miestelis yra naujoviškas. Ir naujoviškas ne dėl to, kad autorius atsisako "dekoracijų", bet dėl to, kad jo "sukirpimo" forma yra ne įprastinė. Čia yra veikėjas, pavadintas Scenos vedėju, kuris žiūrovų akivaizdoj organi-

ti. Neteko man to veikalo matyti amerikinėje scenoje, profesionalų atliekamo, todėl nežinau, kokiom priemonėm pasivaduodami jie nugalė dramos mimines ir improvizacines scenas, kurių veikale yra gana gausu. B. Kerbelienės stajyme tos scenos nepakilo aukščiausių mėgėjinio lygio, nes improvizacijos menas yra vienas tų elementų, kurie liudija aktoriaus meistriskumą. Savų vaidintojų dėl to peikti ir barti negalim, nes per porą ar trejetą mėnesių p. Kerbelienė jiems negalėjo vaidybinės technikos paslaptį įkvėpti. Čia galėtų kilti tik toks klausimas: ar derėjo pirmajam pasirodymui imti tokį sunkų veiklą, ar nebūtų buvę geriau darbą pradėti lengvesniu "modernišku" veikalu...

Th. Wilder'io Mūsų miestelyje veikia 21 veikėjas ir miestelio gyventojai, sceniniu žargonu tariant — minia. Pats stipriausias vaidintojas, vaidinęs Scenos vedėjo vaidmenį, buvo Jurgis Jašinskas. Jis įveikė subtilius Wilder'io tekstus, dailiai juos perdavė klausytojams, pajėgė čia pat persikūnyti ir į kitus vaidmenis — kunigo, pamokslininko ir kavinės savininko. "Savo vietoj" buvo ir Kazys Barūnas, vaidinęs dr. Gibbs vaidmenį, nors su improvizacijom ir jis turėjo vargo. Iš didelio jaunimo būrio regimų vaidybinių gaminių parodė Nijolė Garlaitė-Žygienė (vaidinusi pagrindinį Emilijos Webb vaidmenį), Norbertas Lingertaitis — Jurgis Gibbs, Nijolė Vaičiūtė — Rebeka Gibbs, Algirdas Antanavičius — p. Webb, prof. Willard — Algis Markaitis, Inga Daukantaitė — p. Gibbs (ypač kapinėse), Valė Vakauzaitė — p. Webb, Teresė Durekaitė — ponia iš žiūrovų salės. Danguolė Narkevičiūtė — ponia atskiroje kėdėje, Romas Bričkus — policininkas Warren. Mažesniuose vaidmenyse pasirodė Gytis Gavelis, Algis ir Kestutis Makačiai, Algis Starinskas, Vyt. Dambauskas, Romas Gudinskas

Lietuvių Fondo Taryba posėdyje. Pirmoje eilėje iš kairės: dr. Ašokis, dr. Lenkauskas, dr. Razma, dr. Balukas, dr. Kisieliū. Antroje eilėje: inž. Naudžius, dr. Poškus, dr. Tauras, St. Rauckinas, I. Bagdonavičius ir dr. Šimaitis. V. Norėikos nuotrauka

LIETUVIŲ FONDO TARYBOS PAREIŠKIMAS

"Naujienų" š. m. balandžio mėn. 23 d. numeryje buvo išspausdintas straipsnis: "Slaptas specialus privatus fondas Lietuvių Fonde", kuriame autorius, pasirašęs inicialais J. L., bando išnagrinėti LF kokius tai slaptumus bei privatiškumo tendencijas.

LF Taryba, dalyvaujant dviem Kontrolės Komisijos nariams, š. m. balandžio mėn 27 d. posėdyje, Jaunimo Centre, svarstydama einamuosius fondo reikalus, svarstė ir kalba-

mą "Naujienų" straipsnį. Apsvarsčiusi ir išnagrinėjusi jame iškelto mintis, LF Taryba vienbalsiai nutarė pasikelti viešai visuomenei šį pareiškimą:

1. LF Taryba yra labai dėkinga ir didžiulioji suaktyvinta LF organizavimo veikla, pastutiniu laiku pasireikusi LF vadovybėje, LF vajeus komitete ir daugelyje lietuvių apylinkių vajeus komitetuose bei per fondo igaliojinius.

2. LF Taryba nepaprastai dėkinga tiems LF Tarybos nariams bei duosniems lietuviams, kurie, nesireklamodami, iš savo privačių piniginių padengia tikime, kad ir ateityje padengs didelę dalį LF organizavimo išlaidų, palikdami visą fondo pelną mūsų kultūri-

niams bei švietimo reikalams.

3. Visas Lietuvių Fondo organizavimo bei planavimo darbas yra LF Tarybos ir Kontrolės Komisijos žinioje bei priežiūroje.

4. LF Taryba reiskia visiems LF organizatoriams visišką pasitikėjimą ir nuoširdžią padėką už atliktus didelius darbus, o mielus tautiečius nuoširdžiai kviečia, kurie dar nepriklauso LF, jungtis į jo narių eiles per vietos vajeus komitetus, per jo igaliojinius arba per LF centrą, sutaukant organizatoriams laiką ir susidarancias išlaidas, kurios padengiamos privačiomis organizatorių lėšomis.

5. LF Taryba labai apgailestauja, kad spaudoje išskyla tokie sendencingi straipsniai, kurių tikslas yra klaidinti mūsų visuomenę ir trukdyti fondo organizatorių mūsų tautai gyvybinės reikšmės darbą.

LIETUVIŲ FONDO TARYBA

ATPIGINTOS GARSAUS AUTOMOBILIO "MOSKVIC" MODELIO KAINOS

V/O VNESPOSYLTORG džiaugdamosi Jums praneša, kad automobiliui "MOSKVIC — 408" nustatyta nauja, žemesnė kaina. Nuo š. m. balandžio 20 d., keturių vietų, dvejomis šviesomis automobilis "MOSKVIC — 408" kaip dovana Jūsų giminėms gyvenantiems SSSR parduodamas už 1,954.88 dolerius, o automobilis "MOSKVIC — 408", eksportinis, su ketveriomis priešakinėmis šviesomis parduodamas už 2,172.02 dolerius.

Automobilio "MOSKVIC — 408" — motoras 50 arklio jėgų.

Didžiausias greitis automobilio "MOSKVIC — 408" — 120 kilometrų per valandą. Automobilis turi radijo priimtuvą, langų valytuvą ir šildytuvą.

"MOSKVIC — 408" bus puiki dovana Jūsų giminėms. Mes esame tikri, kad Jūs pasinaudosite proga įtaisyti savo giminėms puikų automobilį "MOSKVIC — 408", naują, pigesnę kainą.

V/O VNESPOSYLTORG suteikia Jums pataravimus, įteikdamas automobilius "MOSKVIC — 408" Jūsų giminėms, bet kuriame Sovietų Sąjungos rajone.

Užsakyti minėtus automobilius galima betarpiškai, per vienintelę V/O VNESPOSYLTORG atstovybę J. A. V-bėse — PODAROGIFTS, INC. — raštu arba asmeniškai, o taip pat, per bet kurį jos atstovą ir skyrius visoje šalyje.

PODAROGIFTS Inc.

220 PARK AVENUE SOUTH (kampas 18th Street) New York, N. Y. 10003. Telefonas: 212 — 228-9547

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Leroux Blackberry Brandy 5th — 3.69
2. Imported 80 proof Scotch whiskey 5th — 3.98
3. Canada Dry Vodka 80 proof 5th — 2.98
4. Wisnawa Cherry Liqueur 5th — 3.39

5. Import. German May Wine 5th — 0.98
6. Import. French Napoleon Vermouth 5th — 1.19
7. Riccadona Vermouth 30 oz. Botl. — 1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIVIDEND CHECKS MAILED
QUARTERLY ON INVESTMENT
SAVINGS ACCOUNTS

4 1/2%

We Invite
Your Savings

ST. ANTHONY

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas, Exec. Secy.

1447 SO. 49th CT. • CICKERO • 60650 • PHONE 654-6330
HOURS: MON. 9-5; TUES., THURS., FRI. 9-5; SAT. 9-1; WED. CLOSED
CICKERO, ILLINOIS

Solistas Stasys Baras su plokštelės išleidimu besirūpinančio komiteto pirmininke Danguole Bartkuvienė, po plokštelės pristatymo visuomenei balandžio 29 d. Jaunimo Centre, Chicagoje. V. A. Račkausko nuotrauka

Stasio Baro plokštelei pasirodžius

Pentadienį vakare, balandžio 29 d. keli šimtai čicagiečių susirinko Jaunimo Centre išklausti St. Baro arijų plokštelės. Elegantiškoji ir šiltoji nuotaikoj muzikas Aleksandras Kučiūnas supažindino susirinkusius su St. Baro muzikiniu keliu ir su jo įnašu į lietuvišką muzikos lobyną. Savo labai turiningoj kalboj, A. Kučiūnas analizuoja įvairius meno ir mokslo sužydėjimo laikus ir daro išvadas kokią įtaką tie pasireiškimai turi į lietuvišką meno, mokslo ir muzikos istoriją. St. Baro atliktas darbas priilyginamas prie vieno iš aukščiausių muzikinių pasireiškimų.

Operos solistas Antanas Sprindys supažindina atsilankčius su plokštelės turiniu. Danguole Bartkuvienė praveda vakarą ir nupasakoja visus techniškinis darbus ir sunkumus susijusius su plokštelės išleidimu. St. Baras su muziko

A. Kučiūno patyrusia ranka, šiam darbui pradėjo ruoštis jau prieš keletą metų. Buvo ištirtos įvairios galimybės užrašymui Čia Amerikoje ir Europoje. Tačiau visa eile sąmatų parodė, kad norint įrekomduoti su pilnu simfoniniu orkestru sąstatu, užrašymas Amerikoje būtų finansiniai tiesiog neįmanomas. Teko nukreipti tolimesnes pastangas į Europos muzikinį pasaulį ir čia, plokštelės leidėjams nusispysojo laimė, kadangi Stuttgart' o operos orkestrą tuo metu dirgavo jaunas ir gabus muzikas, kompozitorius Darius Lapinskas. Pakviestas, kom. Lapinskas mielai sutiko suorganizuoti ir paruošti dirvą rekordavimui su Stuttgarto simfoniniu 55 asmenų orkestru. Įrekomdavimui palankios sąlygos susidarė 1965 metų rudenį. Bet to dar neužtenka, reikia greitai surinkti arijų parti-

tūras. Kai kurias iš jų St. Baras turėjo savo, o kitas reikėjo gauti iš Chicagos, New Yorko ir San Francisco operų bibliotekų. Taip pat yra gaunamos arijų autoriaus teisės - Copy Rights. Viskas skubiai ir atidžiai atliekama, ir galų gale, '65 metų lapkričio 22 d. St. Baranauskas išskrenda į Stuttgartą. Ten atidžiai dirbama, repetuojama ir po trijų savaičių sunkauso darbo, įdainuojama visa eile arijų. Metų pabaigoj, komp. Lapinsko priežiūroj, Vokietijoje atliekama sukarpymas, o pradžioj šių metų gaunama suredaguota juosta.

Su tuo darbas nesibaigia - reikia susitarti su išleidimo kompanijom, reikia suredaguoti arijų paaiškinimus - tekstus, paruošti viršelį ir t. t. Čia į pagelbą ateina: Kunigas Algimantas Kezys padarydamas solisto nuotrauką; dailininkas Jurgis Daugvila meniškai suvarko viršelį; lietuviškus arijų paaiškinimus parašo rašytojas St. Santvaras, angliškų - Robert D'Attilo, visą viršelio tekstą atlieka Morkūno spaustuvė; plokštelę SERIDA records vardu spausdina RCA Victor kompanija. Baranausko šeima neša visą finansavimo atsakomybę, tačiau iš anksto užsisakę plokšteles, palengvino šią našą.

Po idėto darbo, vargo, rūpesčių ir visokių nenumatytų trukdymų - netikėtai susilaukiama iš RCA Victor kompanijos techniško klaidų. Pav. panaudojus naują medžiagą viršeliams, dalis viršelių sulipo - reikėjo spausdinti naujus. Kitas sutrukdymas - sumaišyti arijų užrašai, šias klaidas RCA kompanija taiso.

St. Baro plokštelės pristatymo vakarą organizavo komitetas susidaręs iš Danguolės Bartkuvienės, Antano Sprindžio ir Kun. I. Urbono, talkininkaujant Kun. Kubiliui, S. J. inž. J. Briedžiui, Agai Rimieinei, Aldonai Rimieinei, ir skautėm akademikem.

Išklause plokštelės čicagiečiai dar ilgai nesiskirstė, dalinosi išpuodžiais, vaišinosi kava ir pyragaičiais. (d)

DIRVOJE DIDELIS PASIRINKIMAS PLOKŠTELIŲ.

RAMINTOS LAMPSATYTĖS REČITALIS

Balandžio 23 d., Chicagoje Jaunimo Namų salėje vyko jaunos talentingos menininkės Ramintos Lampsatytes fortepijono rečitalis. Tai bene pirmasis koncertas, kurio programa atliekama nesenai visuomenės aukomis Jaunimo Namų išigyty, bet dar galutinai neišmokėtu koncertiniu fortepijonu.. Raminta arba, kaip jos tėvelis taria "tada dar Ramintėlė", eidama šeštuosius metukus, pradėjusi lankyti Antano Nako pijano studiją ir dėka savo didelių gabumų, o taip pat rūpestingo atsidavimo darbui ir pratyboms, per dešimtmėti pasiekė kiekvienam pasigerėtiną menininkės pijanystės lygį. O šiosios rečitalis buvo vaizdas to visko išsakymas ir lietuviškai visuomenei prisistatymas.

Rečitalį rengiant, Ramintai ir josios tėveliams - Palyrai ir Jurgiui Lampsaičiams, gražiai talkininkavo ir dirbo lyg bitės darbininkės: muzikas Antanas Nakas ir arti dvidešimties asmenų koncertui ruošti komitetas, kun. Anso Trakio globojamas. Rengėjai išgyveno didį malonumą, kai rečitaliui, nežiūrint tą patį vakarą vykusių eilės kitų didesnių parengimų, svečių prisirinko pilnutėlė didžioji Jaunimo Namų salė. Svečių eilėse matėsi muzikai, kompozitoriai: Vl. Jakubėnas, P. Armonas, J. Bertulis ir kt.

I sceną įžengia jaunoji debutantė Raminta Lampsatyte. Visiškoje rimtyje nuaidi D. Scarlatti, Sonata No. 1 Pastorale, Sonata baigus, salėje kyla pirmieji pasigerėjimo plojimai. Ir jie lydėjo visą programą, kiekvieną išpldomą dalyką. Toliau programoje: J.S. Bach-D. Kabalevsky, Prelude and Fugue in D. Minor ir Prelude and Fugue in F. Major ir pirmosios dalies pabaigai L. van Beethoven, Sonata Op. 13 C Minor-Pathetique.

Antrojo programos dalyje skambinama: M. K. Čiurlionis, Nocturne in F Minor ir Prelude Op. No. 20 No. 1; V. Jančys, Vizija; F. Chopin, Fantasia Impromptu ir Nocturne; E. Lecuona, Granada ir Malaguena; M. de Falla, Danse Rituelle du Feu ir pabaigai - J. Larregla, Jota (Viva Navarra).

Skelbtajai programai pasibaigus, publika plojimų audra "reikalavo" jos daugiau. Papildomai itin nuotaikingai paskambinama E. Lecuona, Cordoba. Ir vėl plojimas. Bet vietoj tolesnio skambinimo, Raminta sodriu balsu taria: "Muziką Antaną Naką, mano mokytoją, kviečiu į sceną!" Pakilęs į sceną A. Nakas, savo talentingosios mokinės vertinimą išreiškia šiltu rankų paspaudimu ir tėvišku josios apkabini-

Po sėkmingo Ramintos Lampsatytes koncerto, jos muzikos mokytojas A. Nakas įteikė dovaną, savo paties tapytą paveikslą. M. Nagio nuotrauka

mu. Raminta įteikia mokytojui dovaną-atminą. O mokytojas iš užkulisio iškelia jo paties tapytą paveikslą "Atsisveikinimas" ir dovanoja mokinei. Raminta dar kartą dėkoja už josios mokymą ir rūpestį jai, jos muzikos pažanga ir džiaugdamasi paveikslu taria, kad ji itin mėgstanti L. van Beethoveno muziką ir labai branginanti A. Nako Beethoveno "Atsisveikinimo" sonato dvasioj sukurto paveikslą bet esai jai po dešimties metų gražaus bendravimo, žodis atsisveikinimas sunkiai suprantamas, todėl ji vadinsianti paveikslą - "Iki pasimatymo".

Plojimams tebeaidint, scenon žengia Ramintos gerbėjai ir artimieji, apdovanoja ją gėlių pluoštelėmis, sveikina ... Uždanga nusileidžia.

Raminta Lampsatyte, šalia muzikos mokslo, šiais metais birželio mėnesį baigia su labai gerais pažymiais Bogen Public HS. Tolesnėms studijoms ji pasirenka muziką ir germanistiką.

Vyksta į Walparaiso universitetą. Šio universiteto ji pripažinta talentinga menininkė ir gauna stipendiją 4 metams. Taip pat Raminta 1965 m. yra baigusi Chicagos Aukštesniąją Lituanistikos Mokyklą. Gerai valdo žodžiu ir raštu gimtąjį žodį. O taip pat ji mėgsta, kaip ir josios muzikos mokytojas, dailininko palėtę...Jau po metų ji lanko privačią dail. Ant. Rūkštelės dailės studiją ir yra dalyvavusi nedidelio masto (Ford City, Tėviškos parapijos ir kt.) dailės parodose. Įeidama į akademinių gyvenimą, Raminta yra pasirinkusi LST Korp! Neo-Lithuania ir jau reiškiasi jos junjorato gretose.

M. Valiukėnas

NEPAMIRŠKIT ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugel metų patyrimo siūniant

DOVANAS - SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom.

Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

- NEW YORK 3, N. Y. — 39 — 2nd Avenue — AL 4-5456
- NEW YORK, N. Y. 10011 — 108 W. 14th St. CH 3-3005
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue — DI 5-6808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street — CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue — LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. — 327 W. Broadway AN 8-0068
- BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO, Ill. 60622 — 2222 W. Chicago Ave. BR 8-6966
- CHICAGO, Ill. 60608 — 3212 So. Halsted St. WA 5-2737
- CLEVELAND, Ohio 44113 — 964 Literary Rd. TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7360 Michigan Avenue — VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N. W. Tel. GL 8-2256

- HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau — GL 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Avenue. Tel. 233-8030, 246-0215

- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. Tel. AN 1-2994

- LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street — PO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street — MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street — GR 2-6387
- PHILADELPHIA 22, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter St. FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 905 Bank St. — PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868

HELP WANTED MALE

DIE MAKERS

LAYOUT MAN ON STEEL RULE DIES. ALSO TRAINEES. LEARN STEEL RULE DIE MAKING. EXCELLENT WORKING CONDITIONS. ADVANCEMENT. ALL BENEFITS. MICRO STEEL RULE DIE CO. 30 FOSTER ST., BERGENFIELD, N.J. (50-56)

TOOL DESIGNERS-LAYOUT MEN FOR PLASTICS

Newly formed engineering department at Hawthorne facility of Nationwide Company. Two to five years experience in mold and die design preferred. Some work on automatic machinery.

Knowledge of electric pneumatic helpful. Excellent paid retirement plan and other benefits. Submit resume, present earnings, and salary required to:

MR. EDWARD F. LACH
LILY TULIP CUP CORP.
L.T. PLASTICS — PACKAGES DIV.
121 Wagaraw Rd., Hawthorne, N.J.
An Equal Opportunity Employer (46-55)

EXPERIENCED
DIE CAST DIE REPAIRMEN
DIE CASTING CHECKERS
Steady work for qualified men. Union shop. Fringe benefits.
GENERAL DIE CASTING CO.
10750 CAPITAL
OAK PARK, MICH.
313 — 564-6230 (44-53)

WANTED JOURNEYMEN

or 1st CLASS

TOOLMAKERS

Toolmakers wanted for small mold work. Require all around toolmaking experience. Our shop is located in Dearborn and services our own plants. We are presently working 68 hrs. per week and have complete company benefits. Phone 313 — TI 6-6800 ask for Mr. Washburn. (4857)

BUSINESS OPPORTUNITY

BE YOUR OWN BOSS!

Atlantic Refining Co. has modern Colonial 2 bay service station available for lease in North Kingstown.

High volume potential. Located on Rte. 1, adjacent to Kingstown Plaza.

Paid training program, fair rent policy. Financing available.

For information, telephone days, Stan Grala:

401 — 343-1050

Evenings, Bill Donovan:

739-4690

Providence, R. I.

(51-53)

HELP WANTED MALE

TOOLMAKERS OR MOLDMAKERS

58 hours weekly. Top wages. All fringe benefits.
313 — LI 4-7778
Hazel Park, Mich. (53-55)

MACHINISTS

Bridgeport and lathe operators. Must be experienced. Work from blueprints. Do own set-ups. Job shop operation. Must be capable of aircraft quality.

Advanced Electronics Inc.
1765 Silas Deane Highway
Rocky Hill, Conn.
529-6881 (50-54)

M A L E

ELECTRICIANS
DIE MAKERS
MACHINE REPAIRMEN
DIE BARBERS
LATHE OPERATORS
OR PROVEN 10 YEARS EXPERIENCE
Must Be Journeymen

AMERICAN METAL PRODUCTS CO.

8601 EPWORTH, DETROIT, MICH.
An Equal Opportunity Employer (53-54)

MACHINE REPAIR

(JOURNEYMAN)

Cutting tool manufacturer needs journeyman machine repairmen to maintain and repair production equipment. Excellent working conditions and employee benefits. Apply in person:

WHITMAN & BARNES

DIVISION UNITED-GREENFIELD CORP.

40600 PLYMOUTH RD.
(NEXT TO BURROUGHS)
PLYMOUTH, MICHIGAN

An Equal Opportunity Employer

(50-52)

PALECKIS -- ĮRANKIS VIEŠAJAI
NUOMONEI APSTATINĖTI

Nestambios, bet taiklios Australijos lietuvių jaunimo demonstracijos ir ypač Jūratės Reisgytės pokštas J. Paleckiiui — jo parašo gavimas Jaunimo Kongreso peticijos lape — Paleckį pavertė tikru australišku bumerangu, trenkusiui atgal pačiai Kremliaus valdžiai.

Kremliaus sovietas, dėdamasis parlamentu, yra įsispraudęs į Tarpparlamentinę Sąjungą, kurioje dalyvauja 72 valstybių parlamentų ar parlamentinių

grupių atstovai (jų tarpe ir Jungtinių Valstybių Kongreso, Kanados parlamento ir devynių Pietų Amerikos valstybių, 27 Europos valstybių).

Tarpparlamentinė Sąjunga (prancūziškai — Union interparlementaire) yra įkurta 1889 metais, Paryžiuje. Dabar jos vadovybės būstinė yra Šveicarijoje (6, rue Constantine, Geneve). Tai pusiau oficiali organizacija. Nariai gali būti arba parlamentai, arba parlamentų narių grupės. Sąjungos tikslas — stiprinti asmeninius ryšius tarp parlamentų narių ir jungti juos bendram darbui, siekiančiam stiprinti ir tobulinti demokratines institucijas, taip pat stiprinti veiklą taikos bei tarptautinio bendradarbiavimo labui, prisidėti prie parlamentinių institucijų išvystymo ir pažangos.

Kremliaus sovietas yra įsispraudęs į šią organizaciją, bandydamas pripažinti viešąją tarptautinę nuomonę, kad jis irgi "parlamentas, toks pat, kaip kiti". Bet siųsdamas delegacijas į šios organizacijos suvažiavimus, Kremlius yra sumanęs siekti dar ir kito tikslo — pripažinti viešąją tarptautinę nuomonę prie minties, kad ir prieš 25 metus Sovietų Sąjungos pagrobtieji kraštai esą laisvi federacijos nariai, kurių atstovai dalyvauja Kremliaus "parlamente" ir tų kraštų "atstovams" yra patikima bei pavedama net visam "parlamentui" atstovauti. Šiuo sumetimais Kremlius jau kuris laikas J. Paleckį ne tik įtraukia į savo "parlamento" delegacijas Tarpparlamentinės Sąjungos konferencijose, bet paveda kaip tik jam toms delegacijoms net "vadovauti", tai yra, suteikia jam delegacijos pirmininko titulą. Šiuo titulu J. Paleckis dalyvavo jau keliose parlamentarijose konferencijose (prieš porą metų tokia konferencija buvo Meksikoje, į ten ir atgal Paleckis skrido pro New Yorką).

Kol konferencijos buvo tokiose vietose, kur nėra lietuvių, Paleckis tokio Kremliaus įrankio vaidmenį atlikinėjo pusėtinai sėkmingai. Bet kitaip išėjo Australijoje. Australijos lietuvių jaunimas, vadovaujamas Australijos lietuvių Studentų Sąjungos, jiems prieinamomis priemonėmis atkreipė ne tik Australijos bei kitų kraštų spaudos, bet ir konferencijoj dalyvavusių parlamentarijų (šį kartą dalyvavo atstovai daugiau iš 50 valstybių) dėmesį į šią dvigubą Kremliaus klaidą: bandymą apgaule užglostyti 1940 metais įvydytus nusikaltėlius agresijos veiksmus ir bandymą prisidengus "parlamentu", lyg niekur nieko, dalyvauti grynai demokratinių parlamentų organizacijų darbuose.

Jūratė Reisgytė apstatė J. Paleckį, gaudama jo dabar pasaulinį garsą įgijusį parašą, bet niekas jai neprikaišioja "nesąžiningo žaidimo", kadangi ji tuo pokštu itin sėkmingai — tarptautinės spaudos atstovų akyse! — nuplėšė nuo Paleckio "parlamentaro" šydą ir visiems parodė jį esantį tik įrankį, kuriuo apstatinėjama viso pasaulio viešoji nuomonė, ypač apstatinėjami geros valios parlamentariai.

Parlamentariai, tiesa, priėmė Paleckio pakvietimą (dar prieš įvykį Mascot aerodrome) ateinantį kartą susirinkti Maskvoj. Bet jau

A.A. VLADĄ ŽILINSKĄ PALAIDOJUS

Waterbury (Conn.) pasimirė Vladas Žilinskas, kilęs iš Skapiškio, gimęs 1884 metų rugpjūčio mėnesį. Baigęs Skapiškio vidurinę miesto mokyklą, jis išvyko į Liepoją, kur toliau mokėsi ir realinėje gimnazijoje išlaikė valstybinius valdininko egzaminus.

Porą metų tarnaudamas ekonomu dideliame keleiviniame laive, V. Žilinskas iš Liepojos apvažinėjo V. Europos ir Š. Amerikos didžiuosius uostmiesčius. Anuo metu didžiai lietuviškoje Liepojoje sutiko ir vedė Eleonorą Jučaitę, kurios brolis ir seserys buvo emigravę į JAV.

V. Žilinskas 1908 metais išstojo į Rusijos susisiekimo tarnybą, pašto — telegrafo — telefono srityje. Pakartotinai kreipėsi į savo vyresnybę, prašydamas pasikymo į Lietuvos teritoriją. Tačiau dėl kilmės ir tikybės "kliūčių" toks prašymas nebuvo patenkintas.

Pirmojo Pas. karo metu V. Žilinskas iškilo į atsakingas pareigas. Kerensko ir vėliau bolševikų perversmams vykstant, jis buvo pašto įstaigos viršininku. Bolševikų kalbinamas į komisarines pareigas susisiekimo tarnyboje, V. Žilinskas atsisakė tarnauti ir pasirodė grįžti į gimtąją Lietuvą. Po kelių savaičių kelionės, 1918 metais su šeima pasiekė savo žmonos gimtinę. Pagyvenęs prie Radviliškio, persikėlė į Skapiškį.

1919 metų pradžioje nvyko į Kauną ir stojo į paštų tarnybą. Baigęs suorganizuoti Radviliškio įstaigą, buvo pasikirtas Vilkaviškio, o 1925 metais Ukmergės pašto viršininku. Buvo apdovanotas D.L.K. Gedimino ordinu.

Politiškai laikydamasis vidurio liberalinės krypties, V. Žilinskas dalyvavo įsteigime ir aktyviai veikė Pažangos partijoje. Vėliau dalyvavo Tautininkų Sąjungoje ir yra buvęs Ukmergės apylinkės pirmininku.

Velionis išaugino keturius vaikus: istorikę mokytoją Vanda Bagdanavičienę, medicinos mokslus išėjusias Eleną Gureckienę ir Valeriją Krupienę ir sūnų Vladą, buvusį Lietuvos diplomatinę tarnybą.

Vlado Žilinsko gyvenimas nebuvo ramus ar paprastas net ir jo kartos žmogui. Pirmame kare pareigos laikė jį prie pat fronto linijų. Bolševikų perversmas 1917 m. užklupo jį kone pačiame sukūryje, netoli Petrapilio. Lietuvos atstatymo laikui jam išpuolė pakliūti po raudono

dabar parlamentarijų tarpe imamas kelti klausimas, ar tikrai viskas tvarkoj bendradarbiavime su tokiu "parlamentu", kaip Kremliaus sovietas. Juo labiau kyla abejonė, ar Paleckis net pačiam Kremliui betiks toliau vartoti tuo įrankiu, kaip jis ligi šiol kurį laiką buvo vartojamas, kai šitaip tapo atidengtas jo tikrasis vaidmuo. (ELTA)

Velionis V. Žilinskas

narmiečiais, o vėliau, jau Lietuvos tarnyboje, po bermontininkais ir per jų likvidavimą pačiame Radviliškyje. Pirmieji sovietų okupantai išstatė jį į gatvę po daugiau kaip 30 metų paštų tarnybos, o antrasis sovietų antplūdis privertė pėsčiom keliauti kelis šimtus kilometrų, kad pasiektų Vakarų.

Tie pergyvenimai su-trikdė iš prigimties stiprią sveikatą, ir paskutiniai metai laikė velionį pririštą prie kėdės ar lovos. Jo vienintelė pramoga buvo lietuviškoji spauda.

VARGAS SU KOMJAUNUOLIAIS...

Aštuntosios mokyklų klases Lietuvoje (atitinkančios nepriklausomybės laikų gimnazijų ketvirtąsias klases) dabar yra pagrindinis komjaunimo prieauglio šaltinis. Teoriškai tose klasesėse dabar yra ar turi būti visi keturiolikmečiai, tai yra visi galimi nauji kandidatai į komjaunuolius. Kas čia nebus į tą organizaciją įtrauktas, vėliau bus sunkiau bepagaunamas, jei toliau mokyklos nebelankys. Todėl šių klasių moksleiviai sudaro žymią dalį dabar skelbiamajame ketvirčio milijono Lietuvoje esančių komjaunuolių.

To didelio skaičiaus dalis tačiau yra kone ištiesi "popierinė" — trumpalaikė, kasmet išsiskaidanti. Balandžio 13 d. Kamjaunimo Tiesa apie tai rašo:

"Tokia jau aštuonmečių mokyklų komjaunuolių dalis. Jie ištiesi metus suka lizdą, stiprina organizaciją, o pavasarį beveik visi nariai išklysta po pasaulį. Rudenį vėl tenka pradėti komjaunimo darbą vos ne nuo lygios vietos".

Todėl "ketvirtis milijono" yra tik formalistinis komjaunimo stiprybės paveikslas, ypač kad tame skaičiuje dar yra daug ir kitų tuščiaidurių vietų. Ir kai muose, ir net skaičiuje muose, ir net aukštosiose mokyklose yra padalinių, kur priklausan-tieji žino, kad padalinys yra, bet negali pasakyti, ar jis veikia. (ELTA)

"Lietuviai Televizijoj"

— lietuviška programa, globojama JERRY KAYE, rodoma 26-tu kanalu penktadieniais 8 — 8:30 v. v.

Valandėlės būstinė — 7211 S. Francisco, visais reikalais kreipkitės telefonu 471-2481.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Dail. Liudas Vilimas**, May Co. Clevelande Display Direktorius, tarnybiniai reikalais išskrido penkioms savaitėm į Europą.

• **Adelė Benokraitienė**, A. L. R. K. Moterų Sąjungos 36 kuopos pirmininkė, paguldėta į Policinės ligoninės, kambario nr. 124.

• **Vilties žurnalo** 25 metų sukakties minėjimas gegužės mėn. 15 d. neįvyks, nes Vyt. Beliajus šiuo metu negali į Clevelandą atvykti. A. L. R. K. Moterų Sąjungos 36 kuopa šį vakarą atideda iki rudens.

LB CLEVELANDO II-OS APYLINKĖS VEIKLA

LB Clevelando II-ros apylinkės metinis narių susirinkimas buvo šauktas balandžio 24 d. Be valdybos ir kontrolės komisijos atvyko tik 11 narių. Visiems buvo aišku, kad šioje apylinkėje esant virš 200 narių, sumokėjusių tautinio solidarumo mokesčių, šis susirinkimas, tiek mažai į jį teatsilankius, turėtų būti laikomas neteisėtu. Bet valdyba, manydama, kad, antrą kartą šaukiant susirinkimą, gali nebeatvykti ir dabar esantieji, laikė šį susirinkimą teisėtu.

Susirinkimo prezidiumą sudarė pirm. K. Pautienis ir sekr. inž. R. Bublys. Valdybos pirm. P. Mikšys padarė valdybos veiklos metinį pranešimą. Ižd. D. Staniškis patiekė apylinkės išdo apyskaitą. Kontrolės komisijos pirm. J. Kazlauskas perskaitė kontrolės aktą. Susirinkimas valdybos veiklos ir išdo apyskaitas patvirtino. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos vedėjas A. Tamulionis padarė šios mokyklos veiklos pranešimą. Valdyba atsistatydino. Rinkiminės komisijos pirm. R. Bridžius pranešė, kad niekas nesutiko kandidatuoti į valdybą bei kontrolės komisiją. Visi šio susirinkimo dalyviai, įskaitant ir visus buvusios valdybos narius, buvo surašyti kandidatais, bet jie visi atsiėmė savo kandidatūras. P. Mikšys pareiškė, kad jis jau penkis metus šiai apylinkei pirmininkauja, todėl jau pats laikas susiprasti ir kam kitam šias pareigas perduoti. Prezidiumui ir susirinkimui plojant ir prašant buvusią valdybą ir kontrolės komisiją pasilikti dar vienai kadencijai, iš valdybos nebuvo gautas sutikimas. Kontrolės komisija, kurią sudaro J. Kazlauskas, M. Balyš ir S. Laniauskas, sutiko pasilikti sekančiai kadencijai.

Baigiantis susirinkimui atvyko PLB valdybos vicepirm. St. Barzdukas ir Vyt. Kamantas, LB Centro valdybos pirm. J. Jasaitis ir PLJK Komiteto pirm. A. Zaprackas. J. Jasaitis padėkojo valdybai už nuveiktus darbus. A. Zaprackas kvietė atvykti į Jaunimo Kongresą. Susirinkimas baigtas, o apylinkė palikta be valdybos. Š. m. gegužės 1 d., buvusi valdyba, nerasdama kitos išeities, savo posėdyje nutarė dar vienus metus pasilikti buvusiose pareigose, būtent: pirm. P. Mikšys, vicepirm. M. Aukštuo- lis ir V. Benokraitis, sekr. A. Kazėnienė, ižd. D. Staniškis, D. Kižys narys jaunimo reikalams ir St. Butrimas narys švietimo ir kultūros reikalams. (pm)

SLA PREZIDENTAS P. DARGIS ATSLANKĖ CLEVELANDE

SLA prezidentas Povilas P. Dargis su ponija tarp SLA seimui rengti Clevelande komiteto narių. V. Plodžinsko nuotr.

Jubiliejiniam SLA seimui rengti komiteto projektams jau ryškėjant ir brestant, savaime aiškėja pagalba Pildomajai Tarybai seimo posėdžių programoje, delegatų priėmimas, laisvalaikio įvairinimas ir iškilnių bei pramogų rengimas.

Pagrindinis Susivienijimo 80 metų gyvavimo sukakties minėjimas pritaikintas pirmajam seimo posėdžiui liepos 11 dieną. Me- ninei daliai sudaryti ir atlikti pakviestas aktorius Vitalis Žukauskas. Be to, komitetas rengia iškilmingą pokylį, organizuotą Lietuvos Kultūrinio Darželio lankymą, susipažinimo vakarą ir kt. Be SLA svečių ir delegatų, laukiama taip pat gausaus Clevelando visuomenės dalyvavimo. Tiek pats seimas, tiek didžioji iškilnių bei pramogų dalis vyks Pick-Carter viešbutyje, t. y. ten pat, kur paminėta Dirvos 50 metų kūrybos ir darbo sukaktis.

Balandžio 22 d. į visuotinį komiteto, sudaryto iš Clevelando kuopų atstovų, susirinkimą atvyko Susivienijimo prezidentas P. Dargis. Tai buvo labai naudinga ir aktualu. Išsiaiškinta svarbiais klausimais, suderinta skirtingos nuomonės, priimta tinkami patarimai bei rekomendacijos ir jau konkrečiai nustatyta bendrinės gairės visoms ceremonijoms bei apeigoms. Pirmininkavo 14 kuopos atstovas J. Daugėla.

• Šv. Kazimiero Lituanistinė Mokykla baigdama mokslo metus, prašo tėvus užsimokėti už mokslą. Užsimokėti galite pas p. Sušinskienę, kurią kiekvieną šeštadienį, prieš pradedant pamokas, rasite mokykloje.

Brangintinas dabartinis prezidentas P. Dargis, Susivienijimo idėjų nešiotas, entuziazmo įkvėpėjas, įtikinamas kalbėtojas, tikrai apgaubė visus dalyvius brolybės dvasia. Reikia džiaugtis, kad šiandien didžiausios lietuvių organizacijos JAV-se priešakyje stovi toks asmuo.

Ponia G. Dargienė buvo pagerbta, apdovanojant ją gėlių puokšte.

Susirinkimui pasibaigus, čia pat jaukiai pasižmonėta kukliose vaišėse.

Sekancią dieną prezidentas ir ponija, kad ir taupydami laiką, aplankė prielankios Dirvos redakciją, vieną kitą lietuvių įmonę ir B. ir J. Nasvyčių šeimą. Šiais metais perrinktoji

beveik visa ta pati Pildomoji Taryba teikia gražių vilčių SLA ateičiai.

Vladas Braziulis

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• **Nedelskime ilgiau ir padidinkime savo gyvybės draudimą**, kol dar nėra vėlu. Dėl informacijų skambinkite prityrusiam draudimo atstovui — V. Giedraičiui tel. 944-6835.

HELP WANTED MALE

MACHINISTS

SKILLED or TRAINEES
Need experienced but will consider young men with some experience or high school training for on the job training. Openings on precision machines:

MILLING MACHINES
TURRET LATHES
PLANER
GEAR GRINDER
EXTERNAL GRINDING
RADIAL DRILLS
JIG BORER
(TOOL ROOM)
HYDROTEL MILL

Good hourly and incentive rates. 10% for night shift. Liberal company benefits. Ample parking.

An Equal Opportunity Employer

Harris-Seybold Co.

4510 East 71 St.
1 Mile South of Harvard
(53-54)

HELP WANTED MALE OR FEMALE

DARBININKAI VIRTUVEI

Vakarų priemiesčiuose

Patirtis nereikalinga. Pastovus darbas, nėra atleidimų. Dieninės ir naktinės pamainos pasirinkimai. Mes mokinsime visuose virtuvės darbuose.

Uniformos įmonės pristatomos ir skalbiamos. Puikūs priedai. Dėl kitų informacijų kreiptis į vedėją.

MANNERS

Family Restaurants

Parma — 5640 Pearl Rd.
Strongsville —

8464 Pearl Rd.
Cleveland —

13101 Triskett Rd.
Westgate —

21369 Center Ridge Rd.

LB Clevelando I-os Apyl. naujoji valdyba. Sėdi iš kairės: J. Šenbergas, inž. A. Pautienis, G. Sniečkus, A. Mockaitis. Stovi: F. Eidimtas — pirm., J. Mikonis ir K. S. Karpius.

V. Plodžinsko nuotrauka

HELP WANTED FEMALE

COOK—RELIEF

Varied hours. Position available for experienced institutional cook. Salary commensurate with experience. Contact

DOCTORS HOSPITAL

12345 Cedar Road
Cleveland Heights, Ohio 44106
SW 5-5000, Ext. 205

HELP WANTED MALE

AUTOMATIC SCREW MACHINE

MEN NEEDED

WHO CAN WORK ALL SHIFTS.

TO SET-UP & OPERATE

DAVENPORT

AUTOMATIC SCREW

MACHINE

APPLY AT

NATIONAL SCREW & MFG. CO.,

2440 E. 75 St., 361-2650

An Equal Opportunity Employer

(52-53)

PRODUCTION MATERIAL CLERK

Assistant production control manager writing and scheduling raw material. Issue and follow shop production.

Writing on detail parts and assembly.

Plant will be moving to Eastlake.

Call 361-5187

An Equal Opportunity Employer

Skaityk ir platink DIRVĄ

LIETUVOS TEISĖS METRAŠTIS

Lietuvių Teisininkų Draugija išleidžia LIETUVOS TEISĖS METRAŠTĮ, istoriniai mokslinio pobūdžio veikalą. Jame bus atvaizduota Nepriklausomoje Lietuvoje veikusi teisė, pradedant konstitucijų nagrinėjimu ir baigiant įstatymų, teismų santvarkos bei administracijos nušvietimu. Metraštis ryškiai parodys, kokią didelę pažangą Lietuva buvo padariusi teisės ir jos mokslo srityje.

Jis bus įdomus ne tik teisininkams bet ir visiems lietuviams, Lietuvos buv. pareigūnams, o ypač jis bus pravartus ir naudingas priaugnčiai jaunajai kartai, norinčiai pagrindinai susipažinti su Lietuvoje veikusia teise.

Metraščiui straipsnius paruošė žinomi teisininkai ir teisės mokslų profesoriai: Č. Butkys, Prof. Dr. D. Krivickas, Dr. S. Plateris, Prof. Dr. K. Račkauskas, Dr. S. Paltus, S. Baltusis, B. Masiulis, J. Braziuskas, R. Skipitis ir kiti. Knyga baigiama ruošti; dabar rūpinamasi jos išleidimu. Centro valdyba jaučia, kad to svarbaus veikalo be lietuvių visuomenės paramos nebus galima išleisti, tad kreipiasi į visuomenę kviesdama šį vertingą leidinį užsiprenumeruoti iš anksto ir prisidėti aukomis prie jo išleidimo.

Metraštis bus: 350-400 puslapių. Formatas 6 x 9c, didžio, gerame popieriuje su kietais viršeliais. Kaina 8 dol. Užsiskiusiems ir prenumerata užsimokėjusiems iš anksto, iki š. m. lapkričio 1 d. 7 dol. Prenumeratą ir aukas prašoma siųsti Lėšų teikimo komisijai Dr. B. Nemickas, 71-67 58 Rd, Maspeh, N. Y. 11378, arba Alb. Ošlapas 39-99 48 St, Sunnyside, N. Y. 11377, arba A. Senikas, 24 North Rd, Great Neck, N. Y. Kiekvienas aukos gavimas bus pakvituotas.

ORDERLY

X-ray dept., 8 a.m. to 4:30 p.m., 6-day week; 50 yrs. of age or over. Transporting patients. Excellent working conditions. Contact

DOCTORS HOSPITAL

12345 Cedar Road
Cleveland Heights, Ohio 44106
SW 5-5000, Ext. 205

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• DIRVA NEIŠEIS GEGUŽĖS 11 D. Ryšyje su ALT S-gos Tarybos suvažiavimu ir Dirvos 50 metų sukakties minėjimu, Dirva nepasirodys savo gegužės 11 d. (trečiadienio) laida. Sekantis po tos datos Dirvos numeris išeis gegužės 13 d., penktadienį.

NAUJAS P. TARULIO ROMANAS

Nidos Knygų Klubas Londone šiuo metu jau baigia spausdinti P. Tarulio (J. Petrėno) romaną, Vilniaus Rūbas, kuriam siūžetas yra paimtas iš Nepr. Lietuvos gyvenimo. Vilniaus Rūba Tarulis ilgokai ir rūpestingai siuvo: penketą metų reikėjo atidauš ir sukaupito darbo. Tikėtina, kad "rūbas" bus elegantiškas.

P. Tarulis yra suplanavęs gal daugiau negu penkmečiui literatūrinių darbų: jau yra pradėjęs trilogiją, kurios pirmoji dalis, Kauno Gubernatoriaus Pusryčiai, neužilgo jau bus irgi išleista; antroji dalis — Lietuvos gyvenimas ir Vokietijos lageriai; ir trilogijos paskutinioji dalis — šiuo metu Amerikoje, kokią mes ją matome savo akimis.

DETROIT

NAUJAS INŽINIERIUS

Inž. Algimantas Jokūbaitis

Su kiekvieno mokslo metų užbaiga Detroito lietuviškoji kolonija susilaukia vis naujų profesionalų. Tad ir šių metų balandžio mėn. 30 d. gausi Detroito inžinierių šeima susilaukė dar vieno nario. Tą dieną Detroito universitete mechaninės inžinerijos bakalauras laipsnį gavo Algimantas Jokūbaitis. Naujasis inžinierius gimė 1943 m. balandžio mėn. 3 d. Šiaulių mieste, Lietuvoje. Mokslą nuo pirmojo skyriaus iki inžinieriaus diplomo išėjo Detroito.

Ta proga jo tėveliai Martynas ir Jadvyga Jokūbaitis, džiaugdamiesi savo sūnaus pasiektais mokslo laimėjimais, savo namuose suruošė vaišes, kuriose dalyvavo gausus būrys lietuviškojo jaunimo, bei jų šeimos artimieji draugai iš Detroito ir Clevelando.

Pažymėtina, kad naujasis inžinierius savo studijų metu buvo veiklus studentų sąjungoje, lietuvių skautų organizacijoje ir

"šilainės" tautinių šokių grupėje. Linkėtina jam ir ateityje neužsidaryti savojoje profesijoje, bet ir toliau reikštis lietuviškoje visuomenėje. Inž. Algimantas Jokūbaitis jau pradėjo dirbti JAV Krašto Gynbos Departamento žinyboje. (a. m.)

CHICAGO

PRISIMINĖ DIRVĄ IR DRAUGĄ

Pedagoginis Lituanistikos Institutas, atžymint lietuviškosios raštijos ir ypač periodikos reikšmę lietuvių bei ir prisimindamas Dirvos penkiasdešimt, kaip ir Draugo 50 metų dienraščio darbo, sukaktis, paskyrė šiems reikalams panašinti vieną seminaro valandą. Į seminarą atsilankė Draugo vyr. red. kun. P. Garšva, MIC ir M. Valiukėnas, atstovaudamas Dirvos vyr. red. J. Čiuberki. Instituto direktorius svečius perstatė auditorijai ir ta proga padėjo jų asmenyje jų "užnugarui", už pastovų instituto darbo rėmimą ir jame talkininkavimą. Sveikinus abiem sukaustuviniams laikraščiams perskaitė studentės Šopytė ir Jasaitytė.

Svečiai savo kalbose drąsino ir skatino jaunuosius akademikus lituanistus patiemis daugiau reikštis, lietuviškos plunksnos baruose, neaplenkiant ir šiandienai sukaktis mininių laikraščių. Svečiams už dalyvavimą seminare padėjo seniūnas stud. Mykolas Drunga. Didelį dėmesį auditorijoje iššaukė red. kun. P. Garšvos į seminarą atgabentas "Draugo" 1916 metų, atseit, pirmųjų dienraščio eigos metų pilnas kompektas.

• Lietuviai tremtiniai Sibiro tyrlaukiuose savo sielvartų ekstazėse pasaulio žmonijos sąžinei paliko įaudinantį iki giliausių žmogaus buities gelmių testamentą. Apie to testamento skaudžiausius momentus š. m. gegužės mėn. 14 d., 7:30 val. vakaro Jaunimo centro didžiojoje salėje kalbės Sibiro tremtinys Alfonsas A. Milukas. Šią paskaitą rengia LT Akademinių Sambūrio ir Korp! Neo-Lithuania Valdybos Chicagoje.

VASAROTOJŲ DĖMĖSIUI

Lietuviška Jansonų vasarvietė Cape Cod vila,

AUDRONĖ

šiais metais atidaroma vasarajimui nuo birželio mėn. 18 d. iki rugsėjo 15 d.

Visus tautiečius maloniai kviečia atvykti praleisti atostogas. Jau dabar priima užsakymus, kreiptis: Dr. Ed. Jansonas, 15 Rose-dale Street, Boston, Mass. 02124. Tel. 288-5999.

Sveikiname skyriaus narį
Antaną Žindžių,
sukūrus lietuvišką šeimą su
Ona Strimelytė.

Elizabetho Tautinės Sąjungos
Skyrius

BENDRADARBIAVIMO ŠALININKAMS ISIDĖMĖTINA

Jeigu galėdamas išvykti į Ameriką likai sovietinėje Lietuvoje, tai arba esi beprotis arba šnipas. Kadangi nesi beprotis, tai, ergo, esi šnipas. 25 metai sunkių darbų Sibiro stovyklose.

Tokia sovietinio teismo logika pasveikino Amerikoje gimusį ir Lietuvoje mokslus išėjusį bei Lietuvoje antrą kartą sovietams okupuojant likusį Alfonsą-Antaną Miluką, kuris tik pernai 1965 metais po ilgų ir sunkių tėvų bei Amerikos valdžios pastangų buvo išleistas į Jungtines Amerikos Valstybes.

Tokiose aplinkybėse galvoti apie bendradarbiavimą su okupantu agentais gali tik tas, kas nežino tikrosios padėties arba turi blogą valią. Su blogos valios atstovais mums nepakeliui. Gi dėl informacijos stokos suklaidintus reikia informuoti, apšviesti, leisti jiems praręgti.

Alfonsas Antanas Milukas
Nepr. Lietuvos laikais.

Lietuvių Tautinis Akademinių Sambūris drauge su korp! Neo-Lithuania pakvietė Alfonsą-Antaną Miluką gegužės 14 d. 7:30 vakaro atvykti į Chicago ir Jaunimo Centro didžiojoje salėje painformuoti susirinkusius apie savo pergyvenimus sovietams antrą kartą okupuojant Lietuvą, 9 metus praleistus vergų stovyklose Sibire ir 9 metus pragyventus okupuotoje Lietuvoje kaip anglų kalbos mokytoju.

Alfonsas Milukas gimė Philadelphiaje 1911 metais, 1920 metais atvežtas į Lietuvą baigęs Aušros gimnaziją Kaune ir Vytauto Didžiojo universiteto teisių-ekonomijos fakultetą. Jokiose politinėse organizacijose nedalyvavo, buvo pasišventęs darbui Lietuvos cukraus bendrovėje. Yra sūnus korp! Neo-Lithuania mecenato kun. A. Miluko brolio. Pernai grįžęs Amerikon buvo klausinėjamas Amerikos kongrese ir dabartiniu metu lanko įvai-

rius Amerikos universitetus bei kolegijas su paskaitomis. Taigi, LTAS sambūrio žygis pasikviesti į lietuviškąją Chicago yra netik didžiai pagirtinas, bet ir atakingai remtinas. Gegužės 14 d. vakare nerenkime jokių kitų pramogų Chicagoje, bet visi rinkimės 7:30 į Jaunimo Centro didžiąją salę ir išklauskime Miluko pergyvenimų okupuotoje tėvynėje. Tai bus savo rūšies vieningą demonstraciją, rodanti lietuviams Lietuvoje patriotams, kad mes laisvėje nesame laiko ir okupanto vylių sugniuždyti ir neužmiršome savo išeivijos tikslo kovoti už Lietuvos išlaisvinimą.

Paskaita tęsis tik 45 minutės, daug laiko palikdama paklausimams.

Gegužės 14, 7:30 visi į Jaunimo Centrą Chicagoje.

V. A. Račkauskas

• Elžbieta Ribokienė, gyv. Brockton, Mass., įrašydama mirusį savo vyrą Petrą Riboką, buv. Kauno Apygardos Teismo tardytoją ir save į Lietuvių Fondą, rašo: "Mano troškimas, kad neliktų nė vieno lietuvių Tėvynėje ar kitur gimusio bei augusio, jauno ar seno, neiširašiusio į LF narius. Jei turėsime galimybės, ateityje padidinsime savo įnašą. Lietuvių Fondas, 6643 So. Maplewood, Chicago, Ill. 60629. PR 8-2858.

"GIEDRA" SKELBIA ROMANO KONKURSA

Korporacija "Giedra" ir vyresniosios giedrininkės skelbia romano konkursą šiais nuostatais:

1. Premijuojamas tikrai literatūriškai vertingas kūrinys.
2. Premijos dydis — \$1,000.00. Premija nedaloma.
3. Romano pagrindinė veikėja turi būti stipraus charakterio lietuvių moteris.
4. Kūrinys turi būti parašytas mašinėle, ne mažesnis kaip 200 romaninio formato puslapių.
5. Kūrinys pasirašomas slapyvardžiu. Atskirame, uždarame voke turi būti pažymėta: a) tikroji pavardė ir vardas, b) adresas ir telefonas, c) kūrinio antrašė, d) autoriaus slaptyvardis.
6. Kūrinys siųsti "Giedros" romano konkurso komisijai, 6621 So. Troy Ave., Chicago, Ill. 60629.
7. Kūriniai turi būti pristigti ne vėliau kaip 1966 m. liepos 30 d. (pašto antspaudu data).
8. Konkurso komisiją sudaro: Kazys Bradūnas, Česlovas Grincevičius, Dalia Kučienienė, Izabelė Motekaitienė, Juzė Vaičiūnienė.
9. Autorius laimėjęs šio konkurso premiją, be papildomo honoraro pirmosios laidos teisės perleidžia vy-

Korp! Neo-Lithuania filisterė Giedrė Noakaitė ir Jonas Stankūnas sukūrė lietuvišką šeimą, susituokdami Apreiškimo parapijos bažnyčioje, Brooklyne. V. Gruzdžio nuotrauka

resniosioms giedrininkėms ir korporacijai "Giedrai".

10. Rankraščiai, nelaimėję konkurso, grąžinami autoriams.

• Liucijos Savickaitės-Babickienės vienerių metų mirties sukaktyje gedulingos šv. Mišios už jos sielą bus atnašaujamos š. m. gegužės 14 d., 10 val. Nekalto Prasidėjimo Marijos Sėsėry vienuolyno koplyčioje, Putnam, Conn.

Po šv. Mišių bus šventinamas paminklas ten pat Nekalto Prasidėjimo Sėsėry Kongresijos kapinaitėse.

NEW YORK

• Moterų Vienybė, vadovaujama dail. H. V. Kulber, gegužės mėn. 21 d. Maspeth'o Piličių Klubu salėje, 69-61 Grand Ave., Maspeth, ruošia pavasario šokių vakarą-balių.

Kaip ir ankstyvesnieji parengimai, taip ir šis skiriamas įvairiems lietuviškųjų organizacijų darbams paremti.

Į pavasario balių bilietus iš anksto įsigyti prašoma skambinant p. Elenai Andrusis VI 7-4477 ar p. Helen Venis VI 6-7433.

• Vitalis Sirusas, new-yorkiečių Elenos ir Jurgio Sirusų sūnus, š. m. gegužės 1 dieną susižiedavo su Virginija Paulyte, iš River Edge, N. J.

Abu yra aktyvūs lietuvių akademikų nariai, Virginija baigusi ekonomijos mokslus Rutgers University, N. J. Vitalis neseniai grįžęs atliks karinę prievolę tesia inžinerijos studijas Long Island University Post College.

• Buvusios Kauno Aušros gimnazijos mokinės š. m. gegužės 1 dieną, gimtadienio proga pagerbė savo mokytoją Pauliną Valavičiūtę, gyvenančią Brooklyne, N. Y. Buvo susirinkę apie 30 mokinių.

WASHINGTON

• Antano Vaičiulaičio kūrybos popietė įvyksta sekmadienį, gegužės 15 d., 2:30 v. p. p., Statler-Hilton viešbutyje (16 ir K gatvių kampas), Washingtone. Programoje dalyvauja: Vakarė Aistytė, Regina Norvaišaitė-Petrutienė, Arvydas

Barzdukas, Jurgis Blekaitis, Henrikas Kačinskas, Alfonsas Petrutis ir Tada Vasaitis. Taip pat dalyvauja pats rašytojas Antanas Vaičiulaitis.

Rengėjai — Washingtono ateitininkai maloniai kviečia visus Washingtono, Baltimorės ir kitų kaimyninių vietovių lietuvių popietėje dalyvauti.

KANADOS LIETUVIAI

• Dailininkas J. Dagys, kuris yra "Colour and Form" draugijos narys, savo kūriniais dalyvauja tos draugijos ruošiamoj sukaustuvinėj parodoj. Paroda įvyks Hart House Art Gallery patalpose. Atidarymas š. m. gegužės 8 d., 3 val. p. p. ir tęsis iki gegužės 31 d. Lankymo laikas šokiadieniais nuo 10 val. ryto iki 8 val. vak. ir sekmadieniais nuo 2-5 val. p. p.

• Niagaros pusiasalio skautų tėvai ir rėmėjai, norėdami šiais jaunimo metais padėti jaunimui, ruošia birželio 18 d. St. Stephen's salėje Jonines.

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ BANGA

CAPE COD'E, MASS. GREAT MARSH ROAD, CENTERVILLE, MASS.

- Prie Atlanto vandenyno, Golfo srovės šildomo garsaus Craigville Beach.
- Patogūs kambariai ir atskiri namukai, kur patiems galima gamintis valgi.
- Skanūs lietuviški valgiai.
- Grynas pušų oras ir rami vietovė poilsiui.
- Svečiams be nuosavų automobilių — transportacija į ir iš paplūdimio.
- Šalia "Bangos" randasi ežeras su paplūdimiu. Žuvavimo mėgėjams yra laivelis.
- Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakytais kreiptis šiuo adresu:

A. Pakštys,
76 Alicia Road
Dorchester, Mass. 02124
Tel. (617) 282-8046
o po birželio 15 d.:
Box 188, Centerville,
Cape Cod, Mass.
Tel. (617) SP 5-4633.

Mielai skaučių Bičiulei ir Rėmėjai

p. STEFANIJAI KAUNELIENEI,

brangiam Tėvui mirus, reiškiamo gilią užuojautą

Gabijos Skaučių Tuntas